

Mensenrechten en de Europese verkiezingen 2019

Van 23 tot 26 mei 2019 worden de verkiezingen voor het Europees Parlement gehouden. In Nederland mogen we op 23 mei naar de stembus. Maar voor welke partij te kiezen?

Het NJCM heeft een overzicht gemaakt van wat de Nederlandse partijen, die zich verkiesbaar hebben gesteld voor het Europees Parlement, in hun verkiezingsprogramma's voor de Europese verkiezingen hebben opgenomen over de volgende mensenrechtelijke thema's:

- Naleving mensenrechten algemeen
- Discriminatie
- Privacy
- Migratierecht en vreemdelingen
- Strafrecht en terrorismebestrijding
- Vrijheidsrechten en rechtsstaat

Naast de partijen die in dit overzicht zijn opgenomen, doet ook DENK mee aan de Europese verkiezingen. Ten tijde van samenstelling van dit document, heeft DENK echter nog geen partijprogramma voor de Europese verkiezingen gepubliceerd, en is daarom niet meegenomen in het overzicht.

De meeste partijen maken deel uit van Europese fracties. Er zijn op het moment acht fracties in het Europees Parlement; daarnaast is er nog een groep 'niet-ingeschrevenen'. Waar van toepassing, is achter de partijnamen aangegeven tot welke Europese fractie de partij behoort. Zo zijn zowel de VVD als D66 aangesloten bij de Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa (ALDE). En Europarlementariërs van ChristenUnie-SGP maken deel uit van de Europese Conservatieven en Hervormers (ECR), de fractie waarbij ook Forum voor Democratie zich na de verkiezingen wil aansluiten.

Met dit overzicht wil het NJCM kiezers informeren over de wijze waarop de deelnemende partijen met mensenrechten omgaan in hun verkiezingsprogramma. Door te zoeken op partij of thema, kan eenvoudig inzicht worden verkregen in de standpunten van partijen.

Het NJCM geeft hiermee geen stemadvies. Wel hopen we dat veel mensen gaan stemmen op 23 mei. De keus is aan u!

1. 50PLUS	5
1.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN	5
1.2. DISCRIMINATIE	5
1.3. PRIVACY	5
1.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN	5
1.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING	6
1.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT	6
2. CDA – Europese Volkspartij (fractie EVP)	7
2.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN	7
2.2. DISCRIMINATIE	7
2.3. PRIVACY	7
2.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN	7
2.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING	9
2.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT	9
3. ChristenUnie – SGP, (fractie Europese Conservatieven & Hervormers)	11
3.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN	11
3.2. DISCRIMINATIE	11
3.3. PRIVACY	11
3.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN	12
3.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING	13
3.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT	13
4. Democraten 66 (D66), (fractie ALDE)	14
4.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN	14
4.2. DISCRIMINATIE	14
4.3. PRIVACY	15
4.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN	15
4.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING	17
4.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT	17
5. Forum voor Democratie (FvD), (fractie Europese Conservatieven & Hervormers, vanaf de verkiezingen)	18
5.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN	18
5.2. DISCRIMINATIE	18
5.3. PRIVACY	18
5.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN	18
5.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING	19
5.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT	19

6. De Groenen	20
6.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN	20
6.2. DISCRIMINATIE	20
6.3. PRIVACY	20
6.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN	20
6.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING	21
6.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT	21
7. GroenLinks (fractie Groenen/EVA)	22
7.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN	22
7.2. DISCRIMINATIE	22
7.3. PRIVACY	23
7.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN	24
7.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING	24
7.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT	26
8. JEZUS LEEFT	27
8.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN	27
8.2. DISCRIMINATIE	27
8.3. PRIVACY	27
8.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN	27
8.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING	27
8.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT	27
9. PvdA/Europese Sociaaldemocraten, (fractie S & D)	28
9.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN	28
9.2. DISCRIMINATIE	28
9.3. PRIVACY	29
9.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN	29
9.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING	30
9.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT	30
10. Partij voor de Dieren, fractie EUL/NGL	32
10.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN	32
10.2. DISCRIMINATIE	32
10.3. PRIVACY	32
10.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN	33
10.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING	34
10.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT	34
11. PVV (Partij voor de Vrijheid), (fractie ENF)	35

11.1.	NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN	35
11.2.	DISCRIMINATIE	35
11.3.	PRIVACY	35
11.4.	MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN	35
11.5.	STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING	35
11.6.	VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT	35
12.	SP (Socialistische Partij), (fractie EUL/NGL)	36
12.1.	NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN	36
12.2.	DISCRIMINATIE	36
12.3.	PRIVACY	36
12.4.	MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN	37
12.5.	STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING	38
12.6.	VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT	39
13.	VandeRegio & Piratenpartij	41
13.1.	NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN	41
13.2.	DISCRIMINATIE	41
13.3.	PRIVACY	41
13.4.	MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN	41
13.5.	STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING	41
13.6.	VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT	42
14.	Volt Nederland	43
14.1.	NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN	43
14.2.	DISCRIMINATIE	43
14.3.	PRIVACY	43
14.4.	MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN	43
14.5.	STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING	44
14.6.	VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT	44
15.	VVD, (fractie ALDE)	45
15.1.	NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN	45
15.2.	DISCRIMINATIE	45
15.3.	PRIVACY	45
15.4.	MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN	46
15.5.	STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING	47
15.6.	VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT	48

1. 50PLUS

1.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN

50PLUS vindt dat de EU bij het sluiten van handelsakkoorden voldoende aandacht moet hebben voor mensenrechten.

50PLUS vindt een Europese Unie met de huidige lidstaten voorlopig genoeg. Het mag niet meer voorkomen dat landen die nog niet klaar zijn voor het lidmaatschap, toch worden toegelaten in de hoop dat ze gaandeweg aan alle criteria gaan voldoen.

1.2. DISCRIMINATIE

50PLUS zet zich, als partij voor de ouderen, sterk in tegen leeftijdsdiscriminatie. Ze wil dat het Parlement de positie van ouderen versterkt, bijvoorbeeld ten aanzien van de werkgelegenheid. Daarvoor moet geld uit Europese fondsen komen.

1.3. PRIVACY

Dit onderwerp wordt niet besproken in het verkiezingsprogramma.

1.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN

50PLUS vindt dat Europese samenwerking nodig is bij het beheersen van migratie. Het nemen van concrete maatregelen verloopt tot nu toe erg moeizaam. 50PLUS vindt dat het hoog tijd wordt voor een krachtige Europese aanpak. Dat moet in de eerste plaats leiden tot een forse versterking van het Europese grensbewakingssysteem Frontex. Mensensmokkelaars moeten keihard worden aangepakt. Uitgangspunt is en blijft dat er binnen de EU opvang moet zijn voor mensen die vanwege gevaar voor hun leven hun land van herkomst moesten ontvluchten. De lasten daarvan moeten evenredig worden verdeeld. Landen die weinig vluchtelingen willen opvangen, moeten meer bijdragen in de kosten of in de bewaking van de Europese buitengrenzen.

Migranten die naar Europa komen om economische redenen, moeten zo snel mogelijk weer terug naar het land waar ze vandaan komen. Datzelfde geldt voor uitgeprocedeerde asielzoekers. De procedures moeten zo worden aangepast dat in alle lidstaten binnen 1 jaar duidelijk is of een migrant een verblijfsstatus kan krijgen.

De EU moet, met de landen waar de vluchtelingen vandaan komen, verdragen sluiten en hen economische hulp bieden om een nog grotere uitstroom te voorkomen. Ontwikkelingshulp uit Europese fondsen moet daar veel beter op aansluiten. Het stimuleren van economische zelfstandigheid is de beste hulp. Ontwikkelingshulp in Afrika moet veel meer in samenhang worden gebracht met de wenselijkheid om migratiestromen in te dammen. Daarbij moet vooral worden gekeken naar effecten op lange termijn, in plaats van het invullen van allerlei losstaande korte termijnprojecten. 50PLUS wil daarbij een grotere rol voor het bedrijfsleven, met de nadruk op het midden- en kleinbedrijf.

Uitgangspunt bij de opvang van vluchtelingen is dat er eerst opvanglocaties komen in de directe omgeving van de landen waar vluchtelingen vandaan komen. Die locaties moeten onder toezicht staan van de VN-organisatie voor vluchtelingen en voldoen aan de vastgelegde eisen voor humanitaire opvang van vluchtelingen.

1.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

50PLUS vindt dat de grensoverschrijdende samenwerking bij (internationale) criminaliteit moet worden geïntensiveerd. Met name voor de bestrijding van cybercrime is meer geld en gezamenlijke inzet nodig. Er moet een actieplan komen voor de bestrijding van belastingfraude, -vlucht en -ontduiking. Mensensmokkel moet strenger bestraft worden. 50PLUS vindt bovendien dat Nederland niet mee zou moeten doen aan een Europees Openbaar Ministerie (EOM). Zij geeft aan dat zo'n EOM zich steeds meer taken zal toe-eigenen.

1.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

50PLUS wil dat de Europese Unie media steunt en krachtig optreedt tegen landen die de vrije pers beperken, wat een gunstig effect kan hebben op de vrijheid om inlichtingen of denkbeelden te ontvangen of te verstrekken.

Landen die zich niet houden aan Europese afspraken over democratie en rechtsstaat moeten volgens 50PLUS kunnen worden gestraft door te korten op voor die landen bestemde fondsen of door ontneming van stemrecht.

Het Europees Parlement moet volgens 50PLUS meer zeggenschap krijgen op alle beleidsterreinen, inclusief de begroting. 50PLUS wil invoering van een systeem van kort geding binnen het Europese Hof van Justitie.

2. CDA – Europese Volkspartij (fractie EVP)

2.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN

CDA wil dat universele mensenrechten en Europese grondrechten in het buitenlandbeleid van de EU leidend zijn. Nieuwe landen kunnen alleen toetreden als ze voldoen aan de voorwaarden, zoals deze zijn beschreven in het Europese Verdrag en in de Kopenhagen-criteria.

2.2. DISCRIMINATIE

Het CDA zet zich in voor gelijk loon voor gelijk werk, ook voor Oost-Europese arbeiders. Vanaf 2020 krijgen buitenlandse werknemers volgens de geldende CAO-afspraken uitbetaald. Een Europese arbeidsautoriteit zou erop toe moeten zien dat die regels worden nageleefd, in overleg met de lidstaten.

Het CDA vindt dat iedereen in Europa moet kunnen rekenen op een gelijke behandeling, ongeacht hun geslacht, afkomst, gearrdheid of geloof.

2.3. PRIVACY

Het CDA merkt op dat de digitalisering vooruitgang brengt, maar ook zorgen en verwijst daarbij naar het nieuws over privacy-schendingen en digitale inbraken. CDA noemt het investeren en opleiden in digitale bescherming een absolute topprioriteit.

Het CDA steunt de initiatieven op Europees niveau om misbruik van data en privacy-schendingen te voorkomen. Zo hangt onze veiligheid en concurrentiepositie direct af van een goede gegevensbescherming. CDA wil dat de eisen van gegevensbescherming voor ieder bedrijf, inclusief grote internetplatformen, gaan gelden. Het CDA plaatst de kanttekening dat gewaakt dient te worden voor te veel bureaucratiesering, waar kleinere bedrijven en verenigingen last van kunnen hebben. De mate van risico is bepalend voor de regellast en handhaving.

2.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN

Het beheersen van de migratiestromen vraagt, volgens het CDA, om een nieuwe aanpak, waarbij er een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen economische migranten en vluchtelingen. Zij vindt dat een eenduidige Europese standpuntbepaling van veilige en onveilige landen van groot belang is om effectiever te kunnen optreden en daarmee een crisis, zoals die zich in 2015 heeft voorgedaan, te voorkomen. Daarnaast zijn goede internationale afspraken van groot belang. Het vluchtelingenverdrag moet daarom worden gemoderniseerd en aangevuld met verifieerbare internationale afspraken om meer opvang in de regio en tijdelijke opvang elders verder te bevorderen.

Mensen in nood moeten altijd geholpen worden, maar het CDA wil de gevaarlijke smokkeltochten op zee voorkomen, door in meer landen in Afrika goede opvangcentra in te

richten, waarbij snel duidelijk wordt wie daadwerkelijk recht heeft op asiel en wie niet. In deze centra moeten de procedures kort, streng en gecoördineerd zijn. Migranten die op zee worden gered moeten op grond van internationale normen en afspraken naar de dichtstbijzijnde veilige haven worden gebracht, ook wanneer die haven in het noorden van Afrika ligt. Hiertoe worden, waar mogelijk, met landen ten zuiden van de Middellandse Zee afspraken gemaakt. Het CDA heeft solidariteit hoog in het vaandel. Voor vluchtelingen die ook in de regio niet de bescherming kunnen krijgen die ze nodig hebben, wil het CDA via internationale hervestigingsprogramma's een veilige route naar een veilige plek bieden. Verder wil het CDA samen met landen waarin mensensmokkelaars actief zijn, inzetten op een veel zwaardere aanpak, opsporing en vervolging van deze mensensmokkelaars.

Als de instroom van asielzoekers hoog is, moeten Europese landen onderling solidair zijn. Het CDA wil in toekomstige noodsituaties een verplichte gelijkmatige herverdeling van asielzoekers, die een reële kans hebben op het verkrijgen van asiel. Indien een lidstaat geen vluchtelingen wil opnemen, moet dit consequenties hebben. Aan deze landen worden dan geen Europese fondsen meer verstrekt.

Om asielaanvragen sneller te kunnen afhandelen en achterstanden in de asielketen te voorkomen, is het CDA voorstander van een snelle Europese herziening van alle asiel- en migratiewetgeving. Zo kan ook een einde worden gemaakt aan het zogenaamde 'asielshoppen', waarbij mensen het gunstigste land uitkiezen om asiel aan te vragen.

Het CDA vindt ook dat de Europese asielfatabank uitgebreid moet worden en blijft hameren op het slim inzetten van nieuwe technologische toepassingen. Op deze manier kunnen bijvoorbeeld terreurverdachten, die terugkeren naar Europa eerder worden herkend.

Europa kan een bijdrage leveren in het versterken van de terugkeeraanpak, bijvoorbeeld door Europese afspraken met de landen van terugkeer. Om asielshoppen en illegaliteit effectief aan te pakken moet misbruik van asielprocedures worden bestraft door snellere uitzetting. Het Europees Ondersteuningsbureau voor Asielzaken moet uitgroeien tot een volwaardig agentschap, dat lidstaten in nood ondersteunt bij de uitvoering van asielprocedures en het nemen van terugkeerbesluiten.

Het CDA vindt bovendien dat er een solidere bewaking van de Europese buitengrenzen moet komen, en wil dat bereiken met meer bevoegdheden, materieel en personeel voor de Europese grens- en kustwacht.

Het CDA wil tot slot hulp aan en samenwerking met Afrika bewerkstelligen om de oorzaken weg te nemen die ten grondslag liggen aan migratie. Meer samenwerking met Europa op het gebied van migratie betekent betere afspraken op het gebied van ontwikkelingssamenwerking, handel en investeringen.

2.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Het CDA vindt dat de politie-, justitie- en veiligheidsdiensten binnen Europa beter met elkaar moeten samenwerken. Met name op het vlak van gegevensuitwisseling moet er sprake zijn van meer automatisatie, zodat criminelen en terroristen niet langer in de anonimiteit verdwijnen zodra ze een binnengrens oversteken. Ook moeten Europol, Interpol en de bevoegde autoriteiten in de lidstaten gaan samenwerken in onderzoeksteams om zware drugscriminaliteit, met name in de grensregio's te bestrijden.

Dit geldt nog meer voor de aanpak van cybercriminaliteit, omdat in de digitale wereld landsgrenzen geen enkele belemmering vormen voor criminelen. Door een sterkere rol voor Europol en meer mogelijkheden om gegevens in databases op te nemen, kunnen we veel sneller online criminaliteit ontdekken en aanpassen.

Het CDA vindt dat de lidstaten, in de strijd tegen terreur, zoveel mogelijk gegevens over geradicaliseerde personen met elkaar moeten uitwisselen in een Europese database. Daarnaast moet aan de Europese buitengrenzen en op vliegvelden en in havens beter worden bijgehouden wie er binnenkomen en wie er vertrekken. Europese Syriëgangers, die een risico vormen voor de veiligheid, mogen niet ongezien en ongestraft terugkeren. Om de voedingsbodem van terrorisme aan te pakken, moet het ronselen van Europese jongeren door jihadisten strenger worden aangepakt en moet er gezamenlijk opgetreden worden tegen landen die radicalisme en terrorisme financieel of anderszins ondersteunen.

Tot slot vindt het CDA dat mensensmokkelaars zwaarder moeten worden aangepakt, opgespoord en vervolgd.

2.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Versterking van de democratie en de rechtsstaat is één van de terreinen waarop het Europese buitenlandbeleid, volgens het CDA, gericht moet zijn. Hierbij zijn de universele mensenrechten en de Europese grondrechten voor het CDA leidend, met bijzondere aandacht voor godsdienstvrijheid. Het CDA wil dat besluiten in de Europese Raad, die mensenrechten betreffen, kunnen worden genomen met meerderheid van stemmen, in plaats van unaniem.

Het CDA vindt dat bij ontwikkelingssamenwerking in Afrikaanse landen moet worden ingezet op onder meer versterking van democratie en rechtsstaat. Het CDA koppelt hulp en samenwerking aan samenwerking met Europa op het gebied van migratie.

Het naleven van de Europese kernwaarden – menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkwaardigheid, rechtsstaat en respect voor mensenrechten, inclusief de rechten van minderheden - zou volgens het CDA als voorwaarde moeten worden gesteld bij de verdeling van Europese fondsen. Het CDA steunt de artikel 7-procedure tegen Polen en Hongarije. Het CDA vindt dat de procedures, om lidstaten aan te spreken op ongewenst handelen, laagdrempeliger moeten worden en geeft als voorbeeld aanpassing van de unanimiteitsregel (voor constatering door de Europese Raad, in de samenstelling van staatshoofden en regeringsleiders, van een ernstige en voortdurende schending van beginselen van vrijheid, democratie, eerbiediging van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, en van de rechtsstaat).

Om fraude met Europese fondsen aan te pakken, wil het CDA dat deelname aan het Europese Openbaar Ministerie (dat nog operationeel moet worden) verplicht wordt voor alle lidstaten.

3. ChristenUnie – SGP, (fractie Europese Conservatieven & Hervormers)

3.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN

De ChristenUnie en SGP willen dat de EU het Istanbulverdrag van de Raad van Europa ratificeert en ook de lidstaten aanmoedigt dat verdrag te ratificeren. Dit verdrag gaat over het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld. De EU faciliteert de samenwerking van EU-lidstaten om huwelijksgevangenschap en achterlating te bestrijden.

Inzet van het Europees buitenlandbeleid moet, naast handel, ook gericht zijn op het bevorderen van mensenrechten. De ChristenUnie en SGP willen dat in handelsakkoorden met landen of regio's bepalingen worden opgenomen over de eerbiediging van mensenrechten, en met mensenrechten rekening wordt gehouden bij de uitvoering van deze akkoorden.

ChristenUnie en SGP willen dat de EU Rusland blijft aanspreken op naleving van internationale verplichtingen om mensenrechten na te leven en aandringen op de uitvoering van de uitspraken van het EHRM. Verder willen de ChristenUnie en SGP dat de onderhandelingen over de toetreding van Turkije tot de EU worden gestaakt. De onderhandelingen zijn aan voorwaarden verbonden, waaronder een functionerende rechtsstaat en democratie. Op basis van de huidige stand van zaken in de uitbreidingslanden is toetreding voorlopig niet aan de orde.

3.2. DISCRIMINATIE

De ChristenUnie en SGP zetten zich in tegen discriminatie, op grond van geloof, zoals antisemitisme, of discriminatie jegens Roma. Zij vinden dat de EU daartegen moet optreden. Daarnaast maakt zij zich hard tegen discriminatie jegens vrouwen en kinderen.

3.3. PRIVACY

ChristenUnie en SGP steunen de Europese initiatieven voor de uitwisseling van persoonsgegevens op Europees niveau onder strikte voorwaarden. Gegevensuitwisseling is noodzakelijk bij de bestrijding van georganiseerde misdaad, mensenhandel, cybercriminaliteit en fraudebestrijding.

De overheid dient uiterst zorgvuldig met persoonsgegevens van burgers om te gaan. Overheidsinstellingen, waaronder politie, justitie en inlichtingendiensten, mogen gegevens alleen verzamelen wanneer dit noodzakelijk, doelmatig en proportioneel is, en er moet goed op gelet worden dat men zich houdt aan de wettelijke bewaartermijnen. De uitwisseling van gegevens op Europees niveau en daarbuiten mag alleen als er voldoende waarborgen zijn tegen misbruik. Nederland en de andere Europese lidstaten dienen daartoe zelf voldoende inlichtingencapaciteiten te ontwikkelen, zodat we niet afhankelijk zijn van buitenlandse inlichtingendiensten.

ChristenUnie en SGP vinden dat de EU en de nationale autoriteiten voor de bescherming van persoonsgegevens strikt dienen toe te zien op de naleving van nieuwe Europese regels over de

bescherming van persoonsgegevens, waaronder de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Beschermen de bedrijven deze persoonsgegevens niet genoeg, dan moeten er boetes worden opgelegd. De controles dienen te beginnen bij grote commerciële bedrijven, zodat kleine bedrijven en organisaties rekening kunnen houden met de wet. De Autoriteit Gegevensbescherming dient voldoende capaciteit te krijgen voor handhaving van de Europese privacyregels.

3.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN

ChristenUnie en SGP geven aan dat een goed asiel- en migratiebeleid begint met het aanpakken van de grondoorzaken van het verlaten van het land van herkomst. Dit kan door conflictpreventie en door investeringen in Afrika, het Midden-Oosten en andere gebieden, waarvandaan mensen naar Europa migreren. Daarnaast moet de EU, volgens ChristenUnie en SGP, voorkomen dat we door onbedoelde of schadelijke externe effecten van ons handels-, klimaat- en landbouwbeleid de ontwikkeling op eigen kracht in de landen van vertrek moeilijker maken. Daarnaast moet zorgvuldiger worden omgegaan met mensen die toch besluiten hun land te verlaten.

ChristenUnie en SGP vinden dat oorlogsvluchtelingen en mensen die worden vervolgd, welkom zijn. Het beste is als vluchtelingen in de eigen regio opgevangen kunnen worden, maar Europa heeft ook een belangrijke verantwoordelijkheid. Dat mensen in nood op zee worden gered, betekent nog niet dat zij automatisch worden opgenomen in Europa. Er moet bij aankomst veel effectiever onderscheid worden gemaakt tussen vluchtelingen en economische migranten. Europa moet ook veel meer inzetten op hervestiging van vluchtelingen, rechtstreeks uit conflictgebieden. Dit kan in samenwerking met VN-Vluchtelingenorganisaties.

De asielprocedures in de lidstaten moeten, volgens ChristenUnie en SGP, beter op elkaar afgestemd en versneld worden. Dit kan onder meer door een gezamenlijke Europese lijst van ‘veilige landen’ te hanteren, zoveel mogelijk op basis van gezamenlijke informatie. ChristenUnie en SGP bepleiten een vast verdelingsmechanisme dat tijdens crisissituaties kan worden geactiveerd, waarbij onder strikte voorwaarden bepaalde groepen vluchtelingen kunnen worden overgenomen van lidstaten die overbelast zijn. Lidstaten die hier niet aan mee willen doen, dienen een financiële bijdrage te betalen.

ChristenUnie en SGP vinden dat een effectieve samenwerking tussen Europese lidstaten en met omliggende landen nodig is voor terugkeer van uitgeprocedeerde asielzoekers en voor het bestrijden van mensensmokkel. Visumbeleid en hulp gelden aan overheidsinstellingen van de betreffende landen mogen hiervoor als drukmiddel worden ingezet. Europa moet ook zelf nog meer doen om mensensmokkel binnen en tussen de lidstaten te bestrijden.

De EU moet zich, volgens ChristenUnie en SGP, bovendien krachtig teweer stellen tegen de risico's die de asielinstroom met zich meebrengt voor de openbare orde en veiligheid. Dit kan onder meer door betere informatie-uitwisseling via Europese databanken. Lidstaten blijven zelf verantwoordelijk voor het beheer van de Europese buitengrenzen. Frontex en EASO doen goed werk, maar het plan van de Commissie om een Europees grensleger van 10.000 mensen onder eigen commando en met geweldsmandaat in te zetten, is onacceptabel.

Lidstaten houden zelf de controle over de arbeidsmigratie. Maar zij stemmen hun beleid wel af, waarbij ook oog is voor de negatieve effecten van braindrain uit ontwikkelingslanden.

3.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

In het belang van het voorkomen van aanslagen en het bevorderen van onze veiligheid, is uitwisseling van persoonsgegevens van politie en justitie op Europees niveau toegestaan. Echter, het aan elkaar koppelen van Europese politie- en justitiedatabases mag alleen als het met strikte waarborgen is omgeven, met strenge checks op noodzakelijkheid, doelmatigheid en proportionaliteit, en met inachtneming van wettelijke bewaartermijnen.

ChristenUnie en SGP geven aan dat het democratisch toezicht op EU veiligheidsinstanties goed geregeld moet worden. Hierbij zijn de nationale parlementen richtinggevend. Om een ‘democratisch gat’ te voorkomen is het belangrijk dat het Europees Parlement en nationale parlementen elkaar weten te vinden.

Een Europees Openbaar Ministerie is onwenselijk; maar nu deze er komt, beperkt het EOM zich louter tot bestrijding van fraude met Europese fondsen.

Mensenhandelaren en -smokkelaars moeten stevig worden aangepakt. Het aanpakken hiervan vraagt om betere uitwisseling van politie- en justitiegegevens, bilaterale en multilaterale samenwerking door politie en justitie en praktische oplossingen als beveiligde parkeerplaatsen voor vrachtwagens.

De EU dient er bij Rusland op aan te dringen alle medewerking te verlenen aan de berechting van verantwoordelijken voor het neerschieten van vlucht MH17.

3.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

ChristenUnie en SGP vinden dat wanneer in lidstaten de basisprincipes van de rechtsstaat, zoals vastgelegd in de Europese Verdragen en het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie, aantoonbaar en fundamenteel geschonden worden, lidstaten in uiterste gevallen gekort moeten kunnen worden op bijdragen uit de Europese fondsen en hun stemrecht kunnen verliezen. De rechtsstaat moet echter in eerste instantie onderwerp van dialoog tijdens Raadsvergaderingen zijn.

In Europese ontwikkelingssamenwerking moet bijzondere aandacht gegeven worden aan het tegengaan van moderne slavernij en het bevorderen van de rechtsstaat in ontwikkelingslanden.

In het Europees Gemeenschappelijk Buitenlands- en Veiligheidsbeleid moet het volgens ChristenUnie en SGP een erezaak zijn om erop aan te dringen dat vrijheidsrechten (van godsdienst en levensovertuiging, de vrijheid van meningsuiting, de bescherming van burgers tegen vervolging, en de beschermwaardigheid van het (ongeboren) leven) elders in de wereld zo goed mogelijk constitutioneel, wettelijk en in de praktijk worden gewaarborgd.

Vanwege zorgen op het gebied van onder andere de rechtsstaat vinden ChristenUnie en SGP het niet wenselijk dat de EU verder uitbreidt op de Westelijke Balkan, maar wel dat samenwerking met de betreffende landen wordt geïntensiveerd. Ze willen op korte termijn een eind maken aan de toetredingsonderhandelingen met Turkije, vanwege onder meer zorgen op het gebied van de rechtsstaat, democratie en mensenrechten.

4. Democraten 66 (D66), (fractie ALDE)

4.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN

D66 vindt dat het Handvest van de grondrechten van de EU een echte Europese Bill of Rights moet worden door de huidige beperking van artikel 51, eerste lid, EU-Handvest af te schaffen. Ook dient de EU toe te treden tot het EVRM.

D66 wil dat de EU mensenrechten in de wereld bevordert. Onder andere zouden mensenrechtenschenders vaker direct getroffen moeten worden door tegoeden te bevriezen en visa in te trekken. D66 wil verder af van het vetorecht om daarmee op te kunnen treden tegen landen, wegens grove mensenrechtenschendingen in internationale conflicten, zoals in Syrië en Libië. Afspraken met derde landen moeten voldoen aan alle relevante Europese en internationale rechtsnormen en mensenrechten. Landen die niet voldoen aan de Europese waarden, bijvoorbeeld op het terrein van de rechtsstaat, bestrijding van corruptie en de bescherming van fundamentele rechten, zijn, volgens D66, niet welkom toe te treden tot de EU. D66 geeft aan dat de EU kritisch moet zijn bij het heroverwegen van de toetredingsonderhandelingen met Turkije en kritiek moet blijven leveren op hun mensenrechtenbeleid.

4.2. DISCRIMINATIE

D66 wil gelijk loon voor gelijk werk op dezelfde plek garanderen. Met de detachingsrichtlijn is een eerste stap daarin gemaakt. Indien tijdelijk werknemers uit een andere lidstaat worden ingehuurd, zijn daar eisen aan gesteld via die richtlijn. Met een Europese Arbeidsmarktautoriteit kan onder andere worden gecontroleerd of werknemers niet onderbetaald worden.

D66 wil dat iedereen gelijke kansen heeft op de arbeidsmarkt. Discriminatie moet bestreden worden en een gelijke behandeling en diversiteit gestimuleerd. De EU moet allereerst binnen zijn eigen instituties zorgen voor gelijke kansen. D66 vindt daarnaast dat gelijk loon voor mannen en vrouwen in de wet moet worden vastgelegd. Grotere bedrijven moeten laten zien dat gelijk werk gelijk wordt betaald. En transparantie en bindende doelen zijn nodig met betrekking tot gelijk loon voor gelijk werk en de mate waarin vrouwen en minderheidsgroepen zijn vertegenwoordigd in leidinggevende functies. In 2019 zou de helft van de belangrijke Europese functies door vrouwen moeten worden bekleed. De richtlijn tot verbetering van de genderbalans in niet-uitvoerende bestuursfuncties van beursgenoteerde ondernemingen moet zo snel mogelijk door de Europese Raad worden goedgekeurd.

D66 zet zich in tegen discriminatie, op grond van opvattingen, religie, seksuele voorkeur, etniciteit, handicap of geslacht. De vrijheid en gelijke behandeling van iedereen moet gewaarborgd worden. Europeanen met een migratie-achtergrond moeten vrij kunnen spreken, zonder bang te zijn voor sancties uit het land van hun afkomst. En de rechten van getrouwde homoparen of LHBTI-paren moeten in alle lidstaten erkend worden. Er moet een wettelijk verbod komen op LHBTI-discriminatie, een kaderbesluit dat anti-LHBTI geweld strafbaar stelt en meer geld voor programma's voor pesten op school.

Vanaf 2019 wordt het door D66 geïnitieerde proefprocessenfonds beschikbaar, waardoor Europese burgers tegen lidstaten en bedrijven kunnen procederen, in het geval van mensenrechtenschendingen. Daarnaast vindt D66 dat er nogmaals gekeken moet worden naar een Europese antidiscriminatiewet. Buiten Europa komt D66 vooral op voor seksuele en reproductieve rechten, vrouwenrechten en rechten van de LHBTI-gemeenschap.

4.3. PRIVACY

De Europese Unie moet, volgens D66, het voortouw nemen in de bescherming van privacy. De Europese samenwerking is cruciaal. Privacy staat zeer hoog in het vaandel; alleen gegevens die echt noodzakelijk zijn om te bewaren worden opgeslagen. De privacy voorwaarden moeten daarnaast goed leesbaar zijn en er moet actief over standaardinstellingen worden geïnformeerd. Strikt toezicht vindt plaats door gegevensbeschermingsautoriteiten.

D66 pleit al langer voor strengere e-Privacy regels op Europees niveau. Datamisbruik heeft aangetoond hoe belangrijk deze regels zijn voor de democratie. E-privacy regels moeten ervoor zorgen dat elektronische gegevens veilig en vertrouwelijk zijn, dat apparaten niet automatisch getraceerd kunnen worden door cookies en dat er privacy vriendelijke standaardinstellingen zijn in software.

Voor het delen van data met landen buiten de EU, vindt D66 dat de hoge standaarden van de AVG altijd van toepassing zijn en niet onderhandelbaar. De Europese Unie moet duidelijk maken dat schending van privacy en gegevensbescherming van Europeanen onacceptabel is. Dat vereist een grondige herziening van het “privacy shield”, dat de opslag en verwerking van persoonsgegevens van EU-inwoners door Amerikaanse bedrijven reguleert. Hetzelfde geldt voor de verdragen tussen de EU en de VS over datadoorgifte. Het mag nooit mogelijk zijn dat gegevens van EU-inwoners zonder plichtplegingen worden ingevorderd.

D66 wil paal en perk stellen aan de steeds verdergaande bevoegdheden van politie, justitie en inlichtingsdiensten, door vervanging van de richtlijn Gegevensbescherming bij Opsporing en Vervolgning. Bij anti-terrorisemaatregelen pleit D66 dat een effectief veiligheidsbeleid mét goede privacybescherming en waarborgen gewoon mogelijk is. Dit kan door gericht informatie te delen en gericht toezicht.

4.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN

Het Europese continent moet, volgens D66, een welkome plek zijn voor mensen op de vlucht voor geweld en oorlog. Vluchtelingen vinden hier een humaan onderkomen. D66 vindt het belangrijk dat vluchtelingen in de hele EU dezelfde humane behandeling krijgen. Het gaat om mensen, om de menselijke waardigheid en om de bescherming van mensenrechten. Daarop doen we geen concessies. Ook arbeidsmigratie blijft een realiteit. Het krimpemde en vergrijzende Europa heeft arbeidskrachten nodig. Asielbeleid is niet bedoeld voor arbeidsmigranten. Daarom is een volwaardig beleid voor arbeidsmigratie noodzakelijk. Asielbeleid kan niet slagen zonder legale wegen voor arbeidsmigratie.

D66 eist dat de Europese Commissie asiel- en migratiewetten strikt handhaaft en inbreukprocedures start tegen lidstaten die de wetten niet uitvoeren. Ook financiële sancties moeten ingezet kunnen worden.

In veel gevallen is opvang van vluchtelingen in de regio geen houdbare situatie. Daarom moeten vluchtelingen ook worden hergevestigd in onder andere Europese landen. Europa moet veel meer vluchtelingen hervestigen die door de UNHCR zijn gescreend in derde landen. Opvang in de regio vindt plaats onder toezicht van de VN, UNICEF en het IOM. De EU moet voldoende middelen in dit systeem investeren, zodat fatsoenlijke omstandigheden daadwerkelijk bereikt kunnen worden.

Afspraken met derde landen zonder wettelijk kader, zoals de vluchtelingendeal met Turkije, zijn geen werkelijke oplossing. Afspraken met derde landen moeten in alle gevallen een gedegen wettelijke en juridische basis hebben in de EU-Verdragen, en moeten voldoen aan alle relevante Europese en internationale rechtsnormen.

Mensensmokkel en slavenhandel moeten worden tegengegaan. Er moeten snel veilige migratieroutes komen. Daarbij zijn humanitaire visa en instrumenten voor legale arbeidsmigratie onontbeerlijk.

D66 geeft aan dat voor wie de EU bereikt, overal in de EU dezelfde normen en procedures moeten gelden. De Dublinverordening werkt, volgens D66, niet meer. Zij zet zich in voor een beter systeem met eerlijke spreiding over de EU-lidstaten, rekening houdend met de situatie van de asielzoeker. Iedereen die de EU binnenkomt en asiel aanvraagt, moet worden gescreend en zo snel mogelijk toegewezen aan het EU-land waar de asielprocedure zal plaatsvinden. Bij deze toewijzing wordt onder andere gekeken of de asielaanvrager al een connectie heeft met een EU-land. Met dit systeem wil D66 de druk weghalen bij landen die ‘toevallig’ aan de grenzen van Europa liggen. D66 wil hierbij quota instellen voor de opvang per land middels een progressief systeem. Krijgt een land meer aanvragen dan het vooraf vastgelegde aantal, dan volgt een herverdeling over andere landen. De asielprocedure dient snel te verlopen, en bij afwijzing moet uitzetting plaatsvinden, in overeenstemming met EU-wetgeving en het Handvest.

Volgens D66 heeft het Europees Parlement zich al grotendeels achter dit voorstel geschaard, het vormt de sleutel tot een coherent en effectief asielbeleid. Maar de lidstaten blokkeren een besluit. D66 wil dat Nederland zich vol inzet voor een snel besluit tot de invoering van het nieuwe systeem. Een dergelijk verdeelsysteem betekent ook een centrale lijst met veilige herkomstlanden.

D66 vindt dat er een Europese grens- en kustwacht moet komen met meer nationale grenswachten, die Europees ingezet kunnen worden. Frontex speelt hierbij al een belangrijke rol, maar voor een sterkere bescherming moeten de lidstaten op termijn meer bevoegdheden overdragen aan de EU en heeft Frontex meer personeel nodig.

D66 wil dat de Europese Commissie strikt monitort hoe de terugnameovereenkomsten worden nageleefd en hoe het terugkeerders naar het land van herkomst vergaat. De overeenkomsten moeten worden gebaseerd op wederkerigheid tussen de EU en veilige landen: overeenkomsten worden gekoppeld aan slimme prikkels, zoals jaarlijkse quota voor arbeids- en studievisa in Europa en investeringen in lokale werkgelegenheid.

Een goede aanpak van migratie richt zich, volgens D66, niet alleen op de gevolgen ervan, maar ook op de oorzaken. Europa kan meer investeren in de economie, het onderwijs, de rechtsstaat en het openbaar bestuur in herkomstlanden. Daarnaast moeten we beter helpen bij het voorkomen van conflicten.

Er zijn nu maar weinig manieren om als legale migrant naar Europa te komen, bijvoorbeeld voor werk of studie. Veilige migratieroutes zijn in het belang van migranten en lidstaten, maar ook een investering in herkomstlanden. Met tijdelijke visa kunnen mensen in de EU ervaring opdoen en geld verdienen, dat ze in het thuisland weer kunnen investeren. Een systeem als de Europese Blauwe Kaart moet worden verbeterd en uitgebreid, om kansen te bieden aan arbeidsmigranten en aan de Europese Commissie. De verkoop van Europees burgerschap is wat D66 betreft immoreel en biedt bovendien een rode loper aan criminele elementen.

4.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Dit onderwerp wordt niet besproken in het verkiezingsprogramma.

4.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

D66 wil dat een lidstaat, die zich niet houdt aan de principes van de democratische rechtsstaat, (financiële) sancties opgelegd moet kunnen krijgen. Of hiervan sprake is, moet blijken uit een jaarlijkse onafhankelijke grondrechtentoets. Wat betreft toelatingseisen voor nieuwe lidstaten stelt D66 expliciet dat landen die niet voldoen aan de Europese waarden, bijvoorbeeld op het terrein van de rechtsstaat, bestrijding van corruptie en de bescherming van fundamentele rechten, niet welkom zijn.

D66 steunt het voorstel voor een Europese klokkenluidersregeling om journalisten en hun bronnen te beschermen. Klokkenluiders kunnen – wanneer noodzakelijk – aanspraak maken op financiële ondersteuning.

D66 vindt dat Europa snel en doortastend moet kunnen handelen wat betreft digitalisering om democratie en grondrechten te waarborgen. Volgens D66 moet de EU actief de ontwikkeling van open-source software stimuleren, wat een gunstig effect kan hebben op de vrijheid om inlichtingen of denkbeelden te ontvangen of te verstrekken.

Voor D66 is de rechtsstaat een van de Europese prioriteiten qua begroting. D66 beschouwt corruptie als funest voor een sterke, democratische rechtsstaat en wil dat Europese subsidies direct worden verbonden aan de aanpak van anti-corruptie. Ook wil D66 een Europees Mensenrechten en Waardenfonds instellen, waardoor maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor rechten en vrijheden van de mens worden bijgestaan.

In het Europees buitenlands beleid moet Europa volgens D66 de ontwikkeling van democratie, rechtsstaat en mensenrechten in de wereld bevorderen. Ook moet de EU mensenrechtenschenders en corruptieplegers direct kunnen treffen via het bevrozen van tegoeden en het intrekken van visa.

Wat betreft de institutionele structuur van de EU is D66 voor meer bevoegdheden voor het Europees Parlement: het moet een volledige wetgevende taak en het recht van initiatief krijgen, evenals het recht om volwaardige parlementaire enquêtes uit te voeren en zeggenschap over de volledige begroting.

Onder ‘richtingwijzers’, die een gekozen D66-vertegenwoordiger zal hanteren bij het nader invullen van toekomstige politieke keuzes staat als fundamentele waarde ‘een respectvol gehanteerde vrijheid van meningsvorming en uiting’.

5. Forum voor Democratie (FvD), (fractie Europese Conservatieven & Hervormers, vanaf de verkiezingen)

5.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN

Dit onderwerp wordt niet besproken in het verkiezingsprogramma.

5.2. DISCRIMINATIE

Dit onderwerp wordt niet besproken in het verkiezingsprogramma.

5.3. PRIVACY

Dit onderwerp wordt niet besproken in het verkiezingsprogramma.

5.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN

Forum voor Democratie vindt dat een Europees asiel- en migratiebeleid nooit zal kunnen functioneren. Daarvoor zijn de verschillen te groot. Daarbij is het, volgens Forum voor Democratie, al jaren officieel EU-beleid om massale immigratie uit Afrika toe te juichen; men ziet het als ‘oplossing’ voor vergrijzing, voor de krapte op de arbeidsmarkt en voor de houdbaarheid van de sociale stelsels in Europa. Forum voor Democratie vindt dat een absurde opstelling. Want precies het tegenovergestelde blijkt, volgens haar, het geval. Doordat immigranten nauwelijks toetreden tot de arbeidsmarkt, zorgt massale immigratie juist voor meer mensen die een beroep doen op sociale voorzieningen, terwijl hun leerachterstanden het onderwijs onevenredig belasten en hun oververtegenwoordiging in de criminaliteit het maatschappelijk bestel onder grote druk zetten.

Door de open grenzen hoeft maar één land voor de pro-immigratieagenda van de EU te zwichten en alle andere landen moeten de consequenties dragen. Kortom, volgens Forum voor Democratie, zijn we door de EU volkomen weerloos geworden tegen massale immigratie.

Forum voor Democratie wil het Schengenverdrag opzeggen, om weer grenscontroles te kunnen invoeren en vasthouden aan het Dublinsysteem, waarbij asielzoekers een aanvraag moeten indienen in het eerste veilige land dat ze aandoen. Daarnaast wil Forum voor Democratie aansluiting zoeken bij Hongarije, Oostenrijk, Polen en andere immigratie-kritische EU-landen om (naar Australisch model) staten zelf de eisen te kunnen laten formuleren voor legale immigratie. Ze wil illegaliteit strafbaar stellen en illegalen onmiddellijk uitzetten, Italië en andere landen aan de Middellandse Zee steunen wanneer die weigeren migrantenboten aan land te brengen, en onder geen enkele omstandigheid akkoord gaan met visumvrije toegang voor inwoners van Turkije naar de EU.

5.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Illegaliteit moet, volgens Forum voor Democratie, strafbaar gesteld worden.

5.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Volgens Forum voor Democratie heeft de EU via de vage, eindeloos oprekbare categorie van zogeheten 'Europese waarden' een stok gecreëerd om iedere denkbare hond mee te slaan en zich op elk gewenst moment met alle mogelijke nationale kwesties te bemoeien. Forum voor Democratie vindt dat hierin volkomen selectief en willekeurig wordt opgetreden - al naar gelang de machtspolitieke opportuniteit. Forum voor Democratie geeft aan dat de Brusselse bemoeizucht moet stoppen.

6. De Groenen

6.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN

De Groenen wil bevorderen dat het bedrijfsleven zich inspant om maatschappelijk verantwoord te ondernemen, ook op het gebied van mensenrechten. De Groenen staat sceptisch tegenover de kandidatuur van Turkije bij de EU, eerst moet de bescherming van de rechten van de mens verbeteren, en in het bijzonder van de Koerdische minderheid.

6.2. DISCRIMINATIE

De Groenen steunt de emancipatie van mannen en vrouwen over de hele wereld. Er moet meer aandacht komen voor vrouwenrechten, en onderwijs en ondersteuning voor vrouwen, zodat ze economisch zelfstandig kunnen worden. Vrouwenbesnijdenis en het misbruik van religie om vrouwen te onderdrukken dient, volgens de Groenen, bestreden te worden.

Om discriminatie van arbeidsmigranten tegen te gaan moet Nederland het VN-verdrag ter bescherming van werkende migranten en hun familie ratificeren.

De Groenen vindt dat iedereen elkaar met respect dient te behandelen, ongeacht leeftijd, sekse, levensbeschouwing, etniciteit, seksuele voorkeur of sociale status. Het voorkomen en bestrijden van discriminatie is een taak van de overheid. Op scholen moet voorlichting over homoseksualiteit gegeven worden. Ook tijdens de inburgeringscursus moet aandacht besteed worden aan homoseksualiteit.

6.3. PRIVACY

Dit onderwerp wordt niet besproken in het verkiezingsprogramma.

6.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN

De Groenen geeft aan dat grote welvaartsverschillen tussen landen migratie veroorzaken. Zij wil dat men alles in het werk stelt om de verhouding tussen Noord en Zuid in de wereld in evenwicht te krijgen. De Groenen wil legale emigratie van arbeiders naar Europa bevorderen. Om discriminatie van arbeidsmigranten tegen te gaan moet Nederland het VN-verdrag ter bescherming van werkende migranten en hun familie ratificeren. De grens voor een relatief makkelijk visum voor arbeidskrachten van een loon boven de € 45.000 moet omlaag naar € 30.000. De Groenen geeft aan dat als een basisinkomen wordt ingevoerd deze grens verder omlaag kan. Het inkomen moet hoog genoeg zijn om voor een buitenlander in Nederland zonder basisinkomen te kunnen leven.

Nederland moet onverkort voldoen aan het vluchtelingenverdrag en mensen die gevaar lopen in eigen land opvang bieden. De Groenen zet zich in voor een gemeenschappelijk EU-asielbeleid dat hieraan voldoet. Vanaf de eerste dag dat een asielzoeker in de procedure is moeten in ieder geval taallessen en bij voorkeur ook inburgeringscursussen worden

aangeboden. Als de procedure langer dan zes maanden duurt moet de asielzoeker vergunning krijgen om hier te werken.

De Groenen accepteert geen hekken en prikkeldraad tussen Schengenlanden. Zij pleit voor het opbouwen van een grotere capaciteit in Nederland en andere Schengenlanden om vluchtelingen op te vangen.

De Groenen vindt dat de inspanning van de overheid gericht dient te zijn op zowel inburgering van de vreemdeling als op acceptatie van de vreemdelingen door de Nederlanders. Voor nieuwkomers zijn taal- en inburgeringscursussen van groot belang, om hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Het gaat erom de nieuwkomers te laten bijdragen aan de Nederlandse welvaart.

6.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Omdat de VS het Internationaal Strafhof tegenwerkt, moeten er, volgens de Groenen, geen bilaterale verdragen met onschendbaarheid voor Amerikaanse militairen en politici worden afgesloten.

Om terrorisme te bestrijden, vindt de Groenen dat de voedingsbodem moet worden weggenomen: de ongelijke verdeling van welvaart en de onderdrukking van religieuze en etnische groeperingen. Terrorisme wordt niet opgelost door opsporing en vervolging. Preventieve maatregelen zijn nooit voldoende. Het bivakkeren van een terroristische organisatie binnen het grondgebied van een staat is een interne aangelegenheid, waarbij slechts met een mandaat van de VN Veiligheidsraad kan worden ingegrepen. Dat geldt ook voor de inzet van onbemande bommenwerpers.

De overheid moet strafrechtelijk vervolgd kunnen worden voor milieuovertredingen.

6.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

De Groenen ondersteunt op termijn de uitbreiding van de Europese Unie met de landen in de Balkan. Voorwaarde is dat de betrokken landen aan de criteria van Kopenhagen voldoen. Wat betreft de kandidatuur van Turkije, moet eerst de bescherming van de rechten van de mens en in het bijzonder die van de Koerdische minderheid verbeteren.

De Groenen wil dat het Europees Parlement, naast de Europese Commissie, initiatiefwetsvoorstellen kan indienen. Ook vindt De Groenen dat nationale parlementen het recht moeten krijgen om Europese wetgeving bij het Europees Hof van Justitie aan de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit te toetsen.

7. GroenLinks (fractie Groenen/EVA)

7.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN

GroenLinks geeft aan dat het mandaat van het Grondrechtenagentschap van de EU moet worden uitgebreid zodat, in samenwerking met de Raad van Europa, het Europees Parlement en de Europese Raad vroegtijdig kunnen worden gewaarschuwd in het geval van schendingen van grondrechten in een lidstaat. GroenLinks wil het Handvest van grondrechten van de EU een bredere werkingssfeer geven: lidstaten moeten deze grondrechten altijd waarborgen.

Bovendien vindt GroenLinks dat de Europese Commissie meer steun moet bieden aan organisaties van burgers die zich inzetten voor mensenrechten en democratische grondbeginselen in de EU. De EU treedt toe tot het (herziene) Europees Sociaal Handvest van de Raad van Europa.

GroenLinks wil verder dat de EU zich wereldwijd inzet voor mensenrechten. Landen die mensenrechten schenden, passen niet in de Unie. Dat is ook waarom de Europese Unie de onderhandelingen met Turkije over toetreding moet stopzetten. Maar landen op de Westelijke Balkan moeten, volgens GroenLinks, nadrukkelijk wel de mogelijkheid krijgen om toe te treden tot de Europese Unie, mits zij voldoen aan de voorwaarden die voor alle landen gelden: democratie, de rechtsstaat en mensenrechten moeten zijn gewaarborgd. GroenLinks geeft steun aan bewegingen in die landen, die stappen zetten in de goede richting.

7.2. DISCRIMINATIE

Het Europa van GroenLinks geeft alle burgers gelijke kansen en rechten en beschermt tegen discriminatie, op grond van gender, leeftijd, seksuele voorkeur, handicap, godsdienst of achtergrond. Er komt een overkoepelende Europese antidiscriminatiewet. Het verbod op discriminatie op grond van leeftijd, het hebben van een beperking, seksuele voorkeur en godsdienst wordt uitgebreid naar sociale zekerheid, onderwijs, gezondheidszorg en de markt voor goederen en diensten.

GroenLinks strijdt voor gelijk loon voor gelijk werk, voor mannen en vrouwen (voor werknemers die in hetzelfde land werken). En er moet meer transparantie zijn over salarisverschillen tussen vrouwen en mannen. De EU-instellingen moeten met bindende regels, waaronder quota, zorgen voor een evenredige vertegenwoordiging van mannen, vrouwen en minderheden. Een Europese Arbeidsautoriteit zou ook grensoverschrijdende inspecties uit kunnen voeren.

Geweld tegen vrouwen zou, volgens GroenLinks, door de Europese Unie aangepakt moeten worden, onder andere door omzetting van de Istanbul Conventie (een Europees verdrag ter bestrijding van seksueel geweld tegen vrouwen) in nationale wetgeving.

Huwelijken of geregistreerde partnerschappen, die in de lidstaten gesloten zijn, zouden in andere landen erkend moeten worden.

Ook indien die tussen mensen van hetzelfde geslacht gesloten zijn. Wetten, die ‘propaganda’ voor homoseksualiteit verbieden, moeten niet toegelaten worden in de EU.

En GroenLinks noemt meer voorbeelden:

- Voor personen met hiv/aids wordt het mogelijk overal heen te reizen, zonder beperkingen.
- De Europese Commissie controleert strenger dat Roma en Sinti daadwerkelijk kunnen integreren en niet meer gediscrimineerd worden.
- Sekswerkers moeten veilig en gezond hun werk kunnen doen.
- En mensen met een beperking zouden een betere toegang tot de openbare ruimte moeten krijgen.

Europese regels tegen uitsluiting of achterstelling op het gebied van huisvesting, onderwijs of sociale voorzieningen zouden niet langer moeten worden tegen gehouden door bepaalde lidstaten. Groen Links vindt dat regels tegen discriminatie beter gehandhaafd moeten worden, bijvoorbeeld door een laagdrempelige klachtenregeling. De Europese Commissie, het Europees Parlement en Grondrechtenagentschap moeten, volgens GroenLinks, gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het toezicht op de naleving. Projecten die discriminatie tegengaan worden door de Commissie ondersteunt. Lidstaten die hun burgers niet beschermen tegen discriminatie, zouden voor het Hof van Justitie gedaagd moeten kunnen worden.

Ook buiten de EU zet GroenLinks zich in tegen discriminatie.

7.3. PRIVACY

GroenLinks vindt dat Europa het recht op privacy dient te beschermen en wijst de nadelen aan van onze nieuwe digitale samenleving: de economische macht van techgiganten, de inbreuken op privacy en datalekken. Daarbij waarschuwt GroenLinks voor de grote techgiganten die steeds meer informatie over ons verzamelen en daarmee steeds meer macht over ons krijgen. Zij geeft aan dat Facebook en Google geld verdienen via het doorverkopen van informatie. GroenLinks pleit voor het aan banden leggen van deze giganten door het aanscherpen van de mededingingsregels: het moet verplicht worden om de bedrijven te laten opsplitsen in kleinere ondernemingen. Hierdoor ontstaat minder datamacht en netwerkvoordeel.

Het verzamelen van persoonsgegevens door Europese overheden is, volgens GroenLinks, geen effectieve manier om misdaad en terrorisme te bestrijden. Ongerichte massasurveillance door overheden van onschuldige burgers moet stoppen. Deze situatie is nog zorgwekkender in de VS en China dan in Europa. GroenLinks wil dat Europa daarom minder afhankelijk wordt van Amerikaanse softwarediensten. Voor data op Amerikaanse servers gelden immers Amerikaanse regels en niet de hoge Europese standaarden voor bescherming van persoonsgegevens. Europese privacystandaarden geven Europese bedrijven een concurrentievoordeel boven Amerikaanse techgiganten.

GroenLinks vindt dat burgers zeggenschap moeten houden over hun persoonsgegevens. De EU moet vastleggen dat gegevens, die mensen delen met bedrijven, niet zonder hun toestemming worden gedeeld met derden of worden gebruikt om een profiel van hen op te bouwen. De EU moet de ontwikkeling van een nieuwe architectuur voor de verificatie van iemands online identiteit, die alleen noodzakelijke informatie deelt en zo de privacy van mensen respecteert, ondersteunen.

In het kader van e-Privacy dienen de browser-instellingen zoals ‘do not track’ juridisch bindend te worden, zodat bedrijven niet toch een gebruiksprofiel aanmaken. Het offline volgen van locatiegegevens, zoals van mobiele telefoons die niet zijn verbonden met het internet, moet verboden worden.

7.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN

GroenLinks wil dat de EU de komst van vluchtelingen in goede banen leidt. Daarvoor is een rechtvaardig, menselijk en uniform asielstelsel nodig. Dit betekent dat iedere lidstaat dezelfde procedures en dezelfde bescherming biedt. Mensen die worden toegelaten, moeten de kans krijgen om te integreren. Asielzoekers hebben recht op goede voorzieningen, waaronder toegang tot juridische ondersteuning. GroenLinks vindt dat asielzoekers niet moeten worden weggestopt in detentiecentra. Al voor het besluit over hun asielverzoek is genomen, moeten asielzoekers de mogelijkheid hebben de taal te leren en zichzelf nuttig te maken.

GroenLinks wil de grondoorzaken van ontheemding, armoede en onderdrukking aanpakken. Dit doet de partij door te helpen met het opbouwen van volwaardige democratieën.

Het moet, volgens GroenLinks, makkelijker zijn voor migranten om zich op een veilige en legale manier tijdelijk in de EU te vestigen. Als migranten weten dat migreren van en naar Europa op een veilige en legale manier mogelijk is, zullen zij niet langer in een bootje stappen met mensensmokkelaars. Een uitbreiding van tijdelijke vergunningen zorgt ervoor dat migratie beter onder controle komt. Vanwege de vergrijzing heeft Europa ook behoefte aan goed voorbereide praktisch en theoretisch opgeleide migranten.

7.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Inlichtingen- en veiligheidsdiensten, maar ook de politie en het Openbaar Ministerie, moeten van GroenLinks veel nauwer samen gaan werken en snel informatie uitwisselen, zonder bureaucratische rompslomp. Grensoverschrijdende samenwerking moet binnen nationale inlichtingen- en veiligheidsdiensten en opsporingsdiensten meer prioriteit krijgen.

GroenLinks geeft aan dat het takenpakket van het Europees Openbaar Ministerie moet worden uitgebreid met andere zware, grensoverschrijdende delicten. Dit moet gepaard gaan met stevig rechterlijk en parlementair toezicht en het verder harmoniseren van de rechten van verdachten. Advocaten krijgen vergelijkbare grensoverschrijdende bevoegdheden en faciliteiten als het EOM.

Het Europees Openbaar Ministerie moet ook de taak krijgen om het voorbereiden en plegen van terroristische aanslagen te vervolgen. Preventie moet een sterkere nadruk krijgen, door bijvoorbeeld effectief anti-radicaliseringsbeleid tussen lidstaten te delen en landen aan te spreken op slechte omstandigheden in gevangenissen, die mogelijk radicalisering in de hand werken.

Terrorisme moet, volgens GroenLinks, worden bestreden in het kader van een Europees strafrechtelijk beleid, waar preventie en resocialisatie duidelijk onderdeel van uitmaken. De EU bevordert dat opsporingsdiensten en veiligheidsdiensten samenwerken op grond van een gemeenschappelijke veiligheidscultuur met respect voor de rechtsstaat en mensenrechten.

Rechterlijk en parlementair toezicht door het Europees Parlement en nationale parlementen wordt versterkt, onder meer door het uitbouwen van het parlementair enquêterecht. Europol en Eurojust krijgen voldoende slagkracht om de strijd tegen het terrorisme te ondersteunen, onder meer via het antiterrorisme centrum binnen Europol en het opzetten van gezamenlijke onderzoeksteams.

GroenLinks wil dat er een Europese instelling komt, die hard kan optreden tegen witwassen en de financiering van terrorisme. Deze Europese instelling zal nauw moeten samenwerken met de Financial Intelligence Units van de lidstaten.

Het bezit van automatische en semiautomatische vuurwapens moet, volgens GroenLinks, volledig worden verboden in de EU.

In het drugsbeleid van de EU komt het beperken van risico's voor gebruikers en hun omgeving centraal te staan.

Het Europees aanhoudingsbevel, dat vereenvoudigde uitlevering van verdachten en veroordeelden tussen EU-lidstaten mogelijk maakt, moet worden herzien om wettelijk vast te leggen dat uitlevering van verdachten aan een ander EU-land dient te worden verboden als het risico bestaat dat de grondrechten van een verdachte worden geschonden, bijvoorbeeld door buitensporig lang voorarrest. Voor uitlevering toetst een rechter in het uitleverende land het vergrijp. Voor vergrijpen die in eigen land niet strafbaar zijn, wordt niet uitgeleverd.

GroenLinks vindt dat Europese rechten van verdachten verder moeten worden geharmoniseerd. Er moet een EU richtlijn komen die de toepassing en duur van het voorarrest beperkt.

Overbevolkte gevangenissen zijn, volgens GroenLinks, mensonterend. Zij geeft aan dat deze ook een gevaar vormen voor de samenleving, omdat resocialisatie in die omstandigheden onmogelijk is en radicalisering in de hand wordt gewerkt. EU-financiering moet inzetten op het verbeteren van de omstandigheden, ook voor het gevangenispersoneel en reclasseringsambtenaren. Een EU-monitoringsmechanisme houdt de lidstaten op het rechte pad.

GroenLinks wil dat de EU-instellingen en de lidstaten afspreken om alle Europese en nationale wetgeving en praktijken op het gebied van aftappen van communicatie opnieuw te toetsen aan de grondrechten, met name aan de beginselen van legaliteit, rechtmatigheid, noodzakelijkheid, toereikendheid, proportionaliteit, onpartijdige rechterlijke toetsing, eerlijk proces, notificatie van getroffen, transparantie, onafhankelijk toezicht, integriteit van communicatie en systemen, hoogste niveau van rechtsbescherming bij internationale samenwerking, waarborgen tegen onrechtmatige toegang en bescherming voor klokkenluiders.

Europese samenwerking voor cybersecurity moet uitgaan van reële, verifieerbare dreigings- en risicoanalyses en grondrechten respecteren. De bevoegdheid van opsporingsinstanties om via het internet computervrededreuk te plegen door 'terug te hacken' en spyware te plaatsen, moet, volgens GroenLinks, aan banden worden gelegd. Hiernaast moeten overheidsdiensten en marktpelers geen onbekende kwetsbaarheden in software verzamelen of aankopen voor offensief gebruik. Dergelijke onbekende kwetsbaarheden moeten verantwoordelijk worden gepubliceerd om de kwaliteit van de Europese digitale infrastructuur te verhogen.

De EU moet daarnaast blijven ijveren voor een wereldwijd moratorium op en afschaffing van de doodstraf. Zij spant zich in om een einde te maken aan foltering en lijfstraffen.

Tot slot vindt GroenLinks dat de EU diplomatieke druk moet blijven uitoefenen op andere landen, waaronder de VS, om het Statuut van het Internationaal Strafhof te ondertekenen en te ratificeren, en om verdachten tegen wie een arrestatiebevel is uitgevaardigd uit te leveren aan het Hof.

7.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

GroenLinks vindt dat de Europese Commissie met ruggensteun van de andere Europese instellingen de rechtsstaat moet verdedigen, in eerste instantie met dialoog en diplomatie. Als een land fundamentele vrijheden beknot, steunt de Europese Unie maatschappelijke organisaties die zich hiertegen verzetten. Als een land de rechten van burgers echter met voeten blijft treden, moeten sancties volgen: intrekking van Europese subsidies en uiteindelijk verlies van stemrecht in de Raad van Ministers.

GroenLinks wil het bestaan van pluriforme media en onafhankelijke onderzoeksjournalistiek in de Europese Unie stimuleren, wat een gunstig effect kan hebben op de vrijheid om inlichtingen of denkbeelden te ontvangen of te verstrekken.

Volgens GroenLinks moeten landen op de Westelijke Balkan de mogelijkheid krijgen om toe te treden tot de Europese Unie – mits zij voldoen aan de voorwaarden die voor alle landen gelden: democratie, de rechtsstaat en mensenrechten moeten zijn gewaarborgd. Zij vindt dat toetreding van Turkije daarom niet aan de orde is.

Voor het ontvangen van Europese subsidies stelt GroenLinks deelname van een land aan het Europees Openbaar Ministerie, dat fraude met Europese gelden kan vervolgen, verplicht. Lidstaten zijn verplicht jaarlijks de rechtmatigheid aan te tonen van de besteding van EU-gelden, op straffe van stopzetten van subsidies.

Als het aan GroenLinks ligt, gaat de Europese Commissie meer steun bieden aan organisaties van burgers die zich inzetten voor mensenrechten en democratische grondbeginselen in de EU. De Europese Commissie neemt het beheer van Europese subsidies over als een lidstaat ernstige gebreken vertoont in het functioneren van de rechtsstaat. Deze fondsen worden dan voortaan direct door de Europese Commissie gegeven aan maatschappelijke organisaties, gemeenten en bedrijven. GroenLinks wil dat de artikel 7-procedure tegen lidstaten die grondrechten en democratische beginselen schenden, laagdrempeliger wordt.

GroenLinks wil Europese regels voor bescherming van klokkenluiders. Ook moet de EU internetfilters en -blokkades tegengaan. Verder moet de EU persvrijheid en mediapluriformiteit beter beschermen en erop aandringen dat alle lidstaten een wettelijke bronbescherming invoeren voor journalisten en bloggers, en smaad(schrift) uit het strafrecht halen. Deze maatregelen kunnen een gunstig effect hebben op de vrijheid om inlichtingen of denkbeelden te ontvangen of te verstrekken.

GroenLinks wil meer bevoegdheden voor het Europees Parlement, waaronder formeel initiatiefrecht voor wetgeving. Verder wil GroenLinks betere toegang tot het Hof van Justitie van de Europese Unie voor maatschappelijke organisaties.

8. JEZUS LEEFT

8.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN

Dit onderwerp wordt niet besproken in het verkiezingsprogramma.

8.2. DISCRIMINATIE

Om discriminatie te voorkomen, wil Jezus Leeft geen aparte woonwijken meer voor armen, rijken of buitenlanders. Landen, waar Christenen worden vervolgd of waar de Sharia wetgeving is ingevoerd, moeten geboycot worden.

8.3. PRIVACY

Dit onderwerp wordt niet besproken in het verkiezingsprogramma.

8.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN

Jezus Leeft wil de Nederlandse grensbewaking weer invoeren. Alleen buitenlanders, die vanwege hun christelijke geloof, oorlogsgeweld of vervolging moeten vluchten, mogen toegelaten worden.

8.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Jezus Leeft wil abortus en euthanasie verbieden.

Coffeeshops moeten gesloten worden en drugs handelaren moeten forse straffen krijgen. Landen, die drugs produceren en exporteren, moeten volledig geboycot worden.

8.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Jezus Leeft wil dat er geen on-Bijbelse praktijken op het internet zijn.

9. PvdA/Europese Sociaaldemocraten, (fractie S & D)

9.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN

De PvdA vindt het belangrijk dat de EU haar eigen waarden, waaronder de mensenrechten, krachtig beschermt door, onder meer, een Europees fonds op te richten om de strijd van mensenrechtenactivisten te ondersteunen.

Ook moet, volgens PVDA, een progressieve alliantie worden gevormd ter versterking van het direct toepassen van het Handvest van de grondrechten, zodat burgers wier rechten worden bedreigd er bij de rechter beroep op kunnen doen. In het buitenlandbeleid worden de mensenrechten centraal gesteld, waarbij onder andere boycotts en sancties worden ingezet tegen personen die verantwoordelijk zijn voor mensenrechtenschendingen.

Verder wil de PvdA dat de EU maximale druk uitoefent op landen die de mensenrechten van vluchtelingen en economische migranten niet respecteren. De situatie in Libië vraagt om speciale aandacht. Ook wil de PvdA dat de Istanbul Conventie, gericht op het voorkomen en bestrijden van gendergerelateerd geweld, in de gehele EU wordt geratificeerd en geïmplementeerd. Onderhandelingen over de toetreding van Turkije tot de EU worden opgeschort, zolang de waarden van de EU worden geschonden.

9.2. DISCRIMINATIE

PvdA strijdt voor gelijk loon voor mannen en vrouwen (de loonkloof tussen hen moet voor 2030 gedicht zijn) en alle werknemers moeten gezamenlijke rechten hebben. De detacheringsrichtlijn, waar PvdA aan heeft meegewerkt, regelt dat Europese werknemers die tijdelijk in een andere lidstaat werken, onder dezelfde arbeidsvoorwaarden werken als binnenlandse werknemers. Dit voorstel werd in mei 2018 aangenomen in het Europees Parlement. Volgens de PvdA zou de werkgever moeten aantonen dat hij/zij zijn werknemers dezelfde loonkosten, pensioenpremies en sociale premies betaalt. Een Europese arbeidsinspectie zou toezicht moeten houden op de nationale arbeidsinspecties. De lidstaten moeten daaraan meewerken, op straffe van sancties.

Verder wil de PvdA betere verlofregelingen en zorgdiensten voor vrouwen en mannen, vrouwenrechtenorganisaties, leerstoelen en faculteiten voor genderstudies actief ondersteunen en werken aan gelijke vertegenwoordiging van vrouwen in overheden, bedrijfsleven en de academische sector. De PvdA wil bovendien dat de wet tegen discriminatie op de arbeidsmarkt strenger nageleefd wordt en dat de nieuwe Europese Arbeidsinspectie daarvoor voldoende capaciteit krijgt.

PvdA geeft aan dat de basis van de EU wordt gevormd door een gemeenschappelijke Europese rechtsorde. Ze verwijst daarbij naar artikel 2 van het EU-verdrag: “De waarden waarop de Unie berust, zijn eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren. Deze waarden hebben de lidstaten gemeen in een samenleving die gekenmerkt wordt door pluralisme, non-discriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van mannen en vrouwen.” De PvdA staat achter deze waarden. De EU

moet deze waarden krachtiger verdedigen. Daarvoor stelt PVDA, op het gebied van discriminatie, het volgende voor:

- De Europese anti-discriminatie-richtlijn moet ingevoerd worden, zodat harder kan worden opgetreden tegen discriminatie. Sommige lidstaten liggen daarbij dwars. Nederland moet daarbij een leidende rol nemen.
- Men moet zich inzetten voor de erkenning van LHBTI-partnerschappen en -huwelijken en voor meerouderschap in alle lidstaten van de EU.

De PvdA beschouwt de diversiteit van Europa, zoals die historisch is gegroeid, als kracht. Racisme en etnische discriminatie moet op Europees niveau worden geagendeerd en daar moeten serieuze beleidsmaatregelen voor ontwikkeld worden om een meer tolerante samenwerking tussen de verschillende mensen in Europa te bevorderen. Op dit moment zijn racisme en etnische discriminatie in Europa nog steeds onaangenaam aanwezig, zowel in het dagelijkse leven als op de arbeidsmarkt. De PvdA strijdt ook tegen de polariserende en inhumane toon van het Europese debat over vluchtelingen en economische migranten. Deze mensen mogen niet worden weggezet als minderwaardig.

9.3. PRIVACY

PvdA waarschuwt tegen de wereldwijd opererende techgiganten die spotten met onze privacy. De privacy van burgers dient dan ook beter te worden beschermd tegen deze oppermachtige bedrijven. Het internet als een vrijplaats en een ontmoetingsplek voor iedereen dreigt verleden tijd te worden. Transparantie ontbreekt. PvdA vindt dat het tijd wordt dat we weer baas worden over onze eigen data en de commerciële invloed terugdringen. De EU moet internetconsumenten de hand reiken om een tegenmacht te vormen.

In de aanpak naar desinformatie dienen de Europese landen, volgens PvdA, samen op te trekken. Het is echter van belang geen maatregelen te nemen die de privacy van de burgers onnodig schenden of de bewegingsvrijheid onnodig belemmeren.

9.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN

De PvdA wil dat de meest kwetsbare vluchtelingen als eerste in aanmerking komen voor hervestiging binnen de EU. Lidstaten die weigeren vluchtelingen op te nemen moeten financieel gekort worden via de EU-meerjarenbegroting. Er moet een Gemeenschappelijk Europees Asielstelsel met gestandaardiseerde asielprocedures en een bindend herverdelingsmechanisme komen. Mensensmokkelaars moeten keihard aangepakt worden. Dat betekent een snel en duidelijk terugkeerbeleid van mensen die geen bescherming nodig hebben in combinatie met effectieve afspraken met landen van herkomst. Verder moet worden vastgehouden aan het internationaal vluchtelingenrecht, inclusief het principe dat vluchtelingen niet naar een onveilig land mogen worden teruggestuurd. De PvdA wil ook optreden tegen lidstaten die de afspraken over humane opvang van migranten binnen hun grenzen niet naleven.

Kinderrechten moeten, volgens PvdA, steviger worden verankerd in asielafspraken. Dit moet onder meer voorkomen dat kinderen in de cel terechtkomen. Er moet controle worden verkregen over wie naar de EU reist, waarmee de EU doorlopend migratieroutes in kaart brengt en monitort. Verder wil de PvdA dat er wordt onderzocht of circulaire (tijdelijke) migratie een oplossing kan bieden voor de huidige (ongewenste) vormen van economische migratie.

Arbeidsmigratie van buiten de EU wordt gereguleerd en bij aantoonbare vacatures toegestaan. Er moet een gemeenschappelijke, versterkte, Europese grens- en kustwacht komen. De plicht om mensen altijd in veiligheid te brengen blijft, zodat er een einde komt aan de uitzichtloze situatie van ronddobberende migrantenschepen tussen lidstaten.

Landen die vluchtelingen uit hun regio's opvangen moeten worden gesteund. Het EU-budget voor noodhulp en ontwikkelingssamenwerking moet daarom worden verhoogd. Daarbij moet maximale druk worden uitgeoefend op landen die de mensenrechten van vluchtelingen en economische migranten niet respecteren. De situatie in Libië vraagt hierbij om speciale aandacht. Migratiepartnerschappen moeten alleen worden gesloten met landen die het VN Vluchtelingenverdrag respecteren. De PvdA staat er constructief kritisch tegenover. De partnerschappen moeten gebaseerd zijn op gelijkwaardigheid en afspraken bevatten over investeringen in lokale ontwikkeling, gereguleerde migratie, grensversterking en terugkeerbeleid. Ook moeten er geen mensen meer worden teruggestuurd naar onveilige landen zoals Afghanistan.

Er moet een slim en coherent ontwikkelingsplan voor Afrikaanse landen komen, dat jongeren meer perspectief biedt. Daar komen in elk geval het versterken van eerlijke handelsrelaties, innovatieve ontwikkelingssamenwerking op basis van gelijkwaardigheid en een actieve bestrijding van belastingontwijking en –ontduiking in terug.

Verder wil het PvdA voorstellen doen om serieuze en effectieve alternatieven te ontwikkelen voor het huidige verbod op arbeid door migranten uit bijvoorbeeld Afrika. Diverse Europese landen doen al experimenten met legale seizoensarbeid uit verschillende landen. Ook zouden lidstaten moeten onderzoeken in welke economische sectoren de nieuwkomers het best kunnen worden ingezet. Lidstaten moeten aan nieuwkomers ruime mogelijkheden bieden voor taalonderwijs, snelle en doeltreffende accreditatie van elders genoten opleidingen, en praktische educatie om integratie te stimuleren.

9.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Elke verdenking van corruptie moet, volgens PvdA, worden onderzocht en waar nodig moeten fondsen worden stopgezet of terugbetaald. De verantwoordelijkheid hiervoor moet bij het op te richten Europees Openbaar Ministerie (EOM) liggen. Landen, die Europese fondsen ontvangen, moeten ook toezicht door het EOM accepteren.

De Istanbul Conventie, gericht op het voorkomen en bestrijden van gender gerelateerd geweld, moet in de hele EU geratificeerd en geïmplementeerd worden.

De PvdA wil blijven werken aan een stevige, EU-brede lijn om Rusland aan te sporen om zijn verantwoordelijkheid te nemen om de daders van MH17 te vinden en te berechten. Zo lang de huidige situatie voortduurt, moeten de sancties tegen Rusland in stand blijven.

9.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

De PvdA wil een jaarlijkse, onafhankelijke controle voor alle lidstaten op het gebied van de democratie en rechtsstaat. Wanneer lidstaten zich onvoldoende houden aan de Europese

waarden en rechtsstatelijke principes volgen sancties, zoals beperking of stopzetting van financiering uit Europese fondsen.

De PvdA vindt dat elke verdenking van corruptie bij EU-fondsen moet worden onderzocht en dat fondsen waar nodig moeten worden stopgezet of terugbetaald. De verantwoordelijkheid daarvoor moet bij het op te richten Europees Openbaar Ministerie liggen.

De PvdA wil een Europees fonds om onder meer mensenrechtenactivisten, journalisten en vakbondsstrijders te ondersteunen. Ook de bescherming van klokkenluiders moet sterk worden verbeterd.

De Europese Commissie moet, volgens de PvdA, de mogelijkheid krijgen om meerdere inbreukprocedures te bundelen voor het Europees Hof van Justitie, als er sprake is van een systematische, ernstige bedreiging voor de rechtsstaat in een lidstaat.

In het Europese buitenlandbeleid wil de PvdA mensenrechten centraal stellen, onder meer door boycots en sancties in te zetten tegen personen die zich schuldig maken aan mensenrechtenschendingen en corruptie en actief bescherming te bieden aan mensen die opkomen voor mensenrechten, journalisten en zij die vechten tegen corruptie.

Zolang Turkije Europese waarden schendt, moeten onderhandelingen voor toetreding volgens de PvdA worden opgeschort. Wel moet de EU zich blijven inzetten om Turkse democraten te ondersteunen. De PvdA is voor een Europese strategie voor uitbreiding met landen uit de Westelijke Balkan, dat zich richt op democratische transformatie, sterkere instituties, goed bestuur en dynamische samenlevingen. Ze wil het Europees Nabuurschapsbeleid en het Oostelijk Partnerschap nadrukkelijker inzetten om democratie, mensenrechten, bestrijding van corruptie en goed bestuur te bevorderen.

De PvdA wil dat het Europees Parlement recht tot initiatief voor wetgeving krijgt.

10. Partij voor de Dieren, fractie EUL/NGL

10.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN

De Partij voor de Dieren wil dat de EU op internationaal niveau optreedt tegen mensenrechtenschendingen. Internationale verdragen op (onder meer) het gebied van mensenrechten moeten zo snel mogelijk worden omgezet in bindende regels. Verder worden mensenrechten de toetssteen van Europees beleid, zoekt de EU geen afzetmarkten in landen waar mensenrechten niet gegarandeerd zijn, importeert het geen producten die gepaard gaan met schendingen van mensenrechten, en protesteert de EU tegen mensenrechtenschendingen elders in de wereld. De Partij voor de Dieren wil dat er geen nieuwe lidstaten toetreden tot de Europese Unie.

10.2. DISCRIMINATIE

Partij voor de Dieren vindt dat alle burgers in de EU-lidstaten gelijke rechten moeten hebben. Alle vormen van discriminatie op basis van etniciteit, geslacht, overtuiging of geaardheid moeten bestreden worden. Europese lidstaten moeten worden aangespoord om de burgerlijke staat van hun wederzijdse inwoners te erkennen en discriminatie van mensen van verschillende seksen, en met diverse seksuele- en genderoriëntaties te voorkomen. Daarnaast moet de EU het wegwerken van verschillen tussen vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt stimuleren, onder andere door zelf te zorgen voor meer vrouwen en minderheden in topfuncties. Partij voor de Dieren zet zich tot slot in voor gelijke rechten van mensen met een beperking. Zij vindt dat zij toegang moeten hebben tot publieke voorzieningen, openbare instellingen en vervoer.

10.3. PRIVACY

De Partij voor de Dieren wil dat Europa de privacy van gebruikers van online (communicatie)diensten beter waarborgt. Vertrouwelijke gebruikersdata worden wat hen betreft niet doorverkocht of ingezet voor commercieel gewin. Partij voor de Dieren vindt het een illusie om te denken dat je een samenleving veiliger maakt door mensen hun privacy af te nemen. Zij wil dat Europa niet langer meewerkt aan ongeoorloofde privacyschendingen.

De EU moet, volgens Partij voor de Dieren, vaart zetten achter het aanpassen van de Europese e-Privacy regels, om de persoonlijke levenssfeer van gebruikers van Whatsapp, Skype en Facebook Messenger diensten en andere internetdiensten te waarborgen.

Het verzamelen en opslaan van gegevens van Europese burgers en bedrijven door buitenlandse inlichtingendiensten vindt Partij voor de Dieren onacceptabel. De EU moet maatregelen treffen om deze privacyschendingen zo spoedig mogelijk te stoppen. Het huidige EU-US 'privacyshield' is niet afdoende en moet worden verbeterd.

Bovendien vindt Partij voor de Dieren dat de EU persoonsgegevens op het hoogste niveau moet beschermen. Alleen wanneer sprake is van een concrete verdenking, die door de rechter wordt getoetst, mogen politie, justitie en inlichtingendiensten gegevens over burgers opvragen bij bedrijven. Burgers krijgen meer zicht op de gegevens die over hen zijn opgeslagen en betere

mogelijkheden zich uit datasystemen te laten verwijderen. Bedrijven melden hoe vaak ze gegevens ten behoeve van justitie openbaar hebben moeten maken.

Er komt een meldplicht voor datalekken. Bedrijven worden verplicht om ook de getroffen burgers zelf in te lichten als hun gegevens zijn gelekt. Hackers die beveiligingslekken blootleggen genieten bescherming.

Al het Europese beleid op het gebied van aftappen, verzamelen en opslaan van gegevens van burgers wordt scherp herzien in het belang van de privacy. Zo komt er een einde aan de bewaarplicht voor telefoon- en internetgegevens, het doorgeven van passagiersgegevens aan de VS, de inzage in Europese banktransacties door de VS en de verplichte opname van vingerafdrukken in reisdocumenten.

Nieuwe beleids- en wetsvoorstellen van de EU, moeten volgens Partij voor de Dieren, worden getoetst op de gevolgen voor de privacy. Wanneer deze de bescherming van de persoonlijke levenssfeer aantasten, worden ze aangepast of gaan ze van tafel.

Burgers hebben recht op een vrij internet zonder filters, blokkades of doorgifte van gegevens door providers. Netneutraliteit moet wettelijk worden gegarandeerd.

Partij voor de Dieren vindt dat je cybersecurity niet bereikt met het schenden van grondrechten. Opsporingsinstanties mogen niet rondsnoeren in computers zonder dat daar een zwaarwichtige, door de rechter te toetsen reden voor is.

Bank- en betaalgegevens van burgers zijn vertrouwelijk en moeten dat ook blijven. Het onderdeel 'toegang van derden tot de betaalrekeningen' van de nieuwe richtlijn betaaldiensten (PSD2) wordt afgeschaft.

Clouddiensten van grote internetdiensten moeten binnen de EU fysiek opgeslagen worden in plaats van in derde landen.

10.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN

De Partij voor de Dieren geeft de voorkeur aan opvang van vluchtelingen in hun eigen regio, maar alleen als dat menswaardig kan. De financiële bijdrage aan het UNHCR, dat vluchtelingenprogramma's en hervestigingsprogramma's in de regio coördineert, moet daarom omhoog. Slachtoffers van oorlog en geweld, onderdrukking en vervolging, honger, klimaatverandering en natuurrampen moeten worden geholpen om een veilige bestemming in Europa te bereiken als opvang in hun regio niet mogelijk is.

Er wordt meer geld en capaciteit beschikbaar gesteld om te voorkomen dat mensen de gevaarlijke oversteek over de Middellandse Zee hoeven te maken. Mensensmokkel moet hard aangepakt worden. De Partij voor de Dieren is voor een gezamenlijk Europees beleid ten aanzien van de buitengrenzen van de EU. De EU ziet erop toe dat de lidstaten zorgen voor een eerlijke en snelle asielprocedure en voor een humane opvang van vluchtelingen.

Grondrechten, zoals toegang tot medische zorg, gelden ook voor mensen zonder verblijfsvergunning. EU-landen sturen geen mensen terug naar hun land van herkomst als zij daar kunnen worden vervolgd vanwege hun geaardheid, overtuiging of etnische afkomst.

10.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Het toebrengen van ernstige schade aan grote natuurgebieden of landstreken of het vernietigen daarvan (ecocide) moet, volgens Partij voor de Dieren, strafbaar worden. De EU gaat ervoor pleiten dat het Internationaal Strafhof ecocide kan bestraffen.

De Partij voor de Dieren wil geen Europees Openbaar Ministerie.

Opsporingsinstanties mogen niet rondsnoeren in computers zonder dat daar een zwaarwichtige, door de rechter te toetsen reden voor is.

10.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Partij voor de Dieren wil dat de EU zich inzet voor vrije pers en wettelijke bronbescherming van journalisten. De partij wil de informatievrijheid vergroten en is tegen een 'link tax' en een verplicht uploadfilter.

11. PVV (Partij voor de Vrijheid), (fractie ENF)

11.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN

Dit onderwerp wordt niet besproken in het verkiezingsprogramma.

11.2. DISCRIMINATIE

De PVV wil Nederland ‘de-islamiseren’ en de grenzen sluiten voor alle immigranten uit Islamitische landen. Daarnaast wil ze de toestroom van Oost-Europese arbeidsmigranten beperken door tewerkstellingsvergunningen in te voeren.

11.3. PRIVACY

Dit onderwerp wordt niet besproken in het verkiezingsprogramma.

11.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN

De PVV wil dat Nederland weer baas wordt over de eigen grenzen. De PVV wil het Schengenverdrag opzeggen en weer nationale grenscontroles invoeren. Daarmee wil ze zelf bepalen wie hier binnenkomt. Om de toestroom van Oost-Europese arbeidsmigranten te beperken, worden weer tewerkstellingsvergunningen ingevoerd om de banen van Nederlandse werknemers te beschermen. De PVV wil een totale asielstop. De massa-immigratie en de islamisering zijn rampzalig voor Nederland. PVV vindt dat de Nederlandse identiteit in gevaar is. PVV wil dat Nederland geen Eurabië wordt, maar zichzelf blijft. Nederland moet vrij en soeverein blijven. Politieke beslissingen moeten in Den Haag worden genomen en niet in Brussel.

11.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Dit onderwerp wordt niet besproken in het verkiezingsprogramma.

11.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

De PVV vindt dat Nederland uit de EU moet stappen. De PVV is voor een spoedige Nexit, maar zolang Nederland nog wel in de EU zit moet het Europese regelgeving zoveel mogelijk tegenhouden.

12. SP (Socialistische Partij), (fractie EUL/NGL)

12.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN

De SP wil dat de EU toetreedt tot het EVRM. Deze toetreding maakt het lastiger voor de lidstaten om het EHRM te ondermijnen. In het buitenlandbeleid wordt samengewerkt om mensenrechten te bevorderen. In de samenwerking met andere landen worden mensenrechten boven belangen van het bedrijfsleven of geopolitieke belangen geplaatst. In het Europees Parlement zal aandacht worden geschonken aan mensenrechtenschendingen in Turkije, Marokko, Filipijnen en Nicaragua. Een wapenembargo wordt ingesteld tegen landen die grootschalig mensenrechten schenden.

12.2. DISCRIMINATIE

SP vindt dat mensen en bedrijven moeten kunnen rekenen op een rechtsstaat, die gevrijwaard is van discriminatie. Werkgevers moeten, indien ze werknemers uit andere lidstaten halen, hen een zelfde loon uitbetalen en onder dezelfde werkomstandigheden laten werken. Iedere werknemer in de EU heeft recht op een fatsoenlijk loon.

Gelijke rechten voor iedereen is een beginsel dat, volgens SP, in alle lidstaten dient te gelden. Mannen en vrouwen worden niet verschillend behandeld of beloond. Minderheden (waaronder Roma en Sinti) hebben recht op gelijke behandeling. Homo's, lesbiennes, biseksuelen, transgenders en inter-seksuelen moeten overal beschermd worden tegen discriminatie en homofob en transfoob geweld. Wetten die voorlichting over homoseksualiteit verbieden, horen niet in de EU-lidstaten thuis. SP wil dat de anti-discriminatie richtlijn eindelijk aangenomen wordt. En de rechten van partners van gelijk geslacht en hun kinderen die naar een andere lidstaat verhuizen, worden erkend.

12.3. PRIVACY

SP vindt het belangrijk dat Europa goed samenwerkt om grensoverschrijdende criminaliteit te bestrijden. Volgens SP is de EU echter doorgeslagen als het gaat om het verzamelen en bewaren van persoonsgegevens en de uitwisseling daarvan met landen buiten Europa. Het ongericht verzamelen van gegevens van alle reizigers (PNR) is niet effectief en wijst de SP af.

Het massaal verzamelen van persoonsgegevens door Europese inlichtingendiensten is niet alleen onwenselijk, omdat de privacy van ons allemaal op die manier massaal geschonden wordt, maar ook niet effectief.

SP vindt de afspraken over privacy en gegevensbescherming belangrijk en is voorstander om dit op Europees niveau te regelen. Wel moeten Europese regels rekening houden met de toepasbaarheid door kleine ondernemers, zzp'ers, verenigingsleven en overheidsdiensten, maar ook zorgen dat kan worden toegezien op de nieuwe regels door toezichthouders. Maatwerk is bij de AVG onvoldoende mogelijk (geweest).

Het moet makkelijker worden een beroep te doen op het zogenaamde ‘vergeetrecht’, gegevens van mensen moeten makkelijker op verzoek verwijderd kunnen worden met een doeltreffend sanctiebeleid.

SP pleit voor strenge voorwaarden aan alle opslag en uitwisseling van informatie voor justitie- en politieonderzoek. Aan onderzoek dient altijd een concrete verdenking ten grondslag te liggen. Grootschalige opslag van informatie voor zogeheten datamining wijst SP af. Aan uitwisseling van informatie met landen buiten Europa dienen striktere voorwaarden verbonden te worden. Het ‘privacyakkoord’ – het zogenaamde ‘privacy schild’ – tussen de EU en de VS moet worden opgeschort als de VS niet voldoet aan strengere Europese eisen op het vlak van de bescherming van data. Op basis van het huidige akkoord is het bijna onmogelijk voor inwoners van de EU om te achterhalen wat er met hun gegevens gebeurt in de VS en wie daar nu precies toegang toe heeft.

SP staat voor een internet dat van iedereen is en waarin de privacy van gebruikers beschermd wordt tegenover de overheid en de commerciële belangen van de grote ‘high tech’-bedrijven. Het waarborgen van netneutraliteit in de EU dient te worden versterkt. De huidige Europese voorstellen, die internetplatforms zoals YouTube verplichten filters te installeren die verhinderen een clip of foto te plaatsen waar auteursrecht op rust, wijst SP af. Er is geen behoefte aan onnodige censuur.

SP is voor Europese samenwerking om het toenemende probleem van de cybercriminaliteit te bestrijden.

12.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN

Vrede en veiligheid wereldwijd hoort door de EU voorop te worden gesteld in haar beleid. De SP zet alles op alles om de oorzaken van de migratie- en vluchtelingenstromen aan te pakken. De SP houdt vast aan het Vluchtelingenverdrag en er wordt geen steun verleend aan EU-beleid dat daarmee in strijd is. Er is speciale aandacht voor de positie van kinderen. Asielzoekers mogen niet worden teruggestuurd naar landen waar zij gevaar lopen. De SP wil een veilige schuilplek bieden aan vluchtelingen die niet veilig in de regio kunnen worden opgevangen. Ook moet de veiligheid van LHBTI-asielzoekers worden verbeterd. Vluchtelingen die asiel hebben gekregen moeten meedoen in onze samenleving, er wordt ook gezorgd voor goed taalonderwijs.

SP vindt dat de bewaking van de buitengrenzen van de EU, het stoppen van de mensensmokkel en een goede opvang bieden aan hen die hier recht op hebben, een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van alle lidstaten. De samenwerking op het gebied van grensbewaking mag niet leiden tot een Fort Europa. Het gezamenlijk surveilleren op zee (Frontex) moet gericht zijn op het terugdringen van het aantal doden bij de oversteek. Opvarenden die dat willen, moeten in staat worden gesteld hun verzoek in te dienen voor asiel in Europa.

Grootschalige en ongereguleerde arbeidsmigratie is, volgens SP, ongewenst. Beter is het te werken aan een duurzaam perspectief op werk en welvaart in die landen waar nu zo veel uitzichtloosheid heerst. SP wil geen braindrain in andere landen veroorzaken doordat goed opgeleide mensen vertrekken. Daarnaast leidt het tot oneerlijke druk op de lonen in ons land.

SP vindt dat Nederland het goede voorbeeld moet geven en zich internationaal moet inzetten om meer middelen bij elkaar te krijgen voor menswaardige opvang en grotere kans op terugkeer voor vluchtelingen.

De SP staat open voor afspraken met landen buiten de EU om de asielprocedure op een goede manier in de regio te organiseren. Ze wil dat niemand verdrinkt, maar ook voorkomen dat mensen de oversteek en daarmee hun leven wagen. Hervestiging biedt een veilig alternatief voor de gevaarlijke overtocht, hierover kunnen in internationaal verband afspraken worden gemaakt over het aantal te hervestigen vluchtelingen.

Alle eventuele afspraken met derde landen zullen in overeenstemming zijn met het internationaal recht, en in het bijzonder met de beginselen zoals de VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR die verwoord heeft. Migratie-afspraken die daar niet aan voldoen en geen effectieve bescherming bieden aan vluchtelingen, zoals de Turkije-deal, wijst de SP af. De SP veroordeelt de huidige mensonterende toestanden op de Griekse eilanden en roept de EU op om daarin haar verantwoordelijkheid te nemen door zich in te spannen voor betere omstandigheden en een eerlijke verdeling van vluchtelingen over de lidstaten. Vluchtelingen en migranten die op zee opgepikt worden, mogen niet worden teruggestuurd naar onveilige landen. De Europese steun aan de Libische kustwacht moet dan ook per direct worden stopgezet.

Het Dublinsysteem is niet langer houdbaar, vindt de SP. De landen met lange buitengrenzen hebben te maken met veel asielzoekers en kunnen of willen geen effectieve bescherming bieden aan vluchtelingen. Daarom is het belangrijk dat er Europese asielzoekerscentra komen aan de buitengrenzen van Europa. In deze centra krijgen mensen een eerlijke asielprocedure, waarbij als het kan binnen zeven dagen wordt vastgesteld wat hun status is. Vluchtelingen die in de EU asiel hebben gekregen worden eerlijk over de lidstaten verdeeld. Hierbij neemt Nederland een evenredig deel voor zijn rekening. De EU zal een financiële ‘wortel en stok’ hanteren om te bevorderen dat andere lidstaten hetzelfde doen.

12.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Hulp aan vluchtelingen mag niet worden gecriminaliseerd.

Het ongericht verzamelen van gegevens van alle reizigers (PNR) is niet effectief bij het bestrijden van grensoverschrijdende criminaliteit en wijst SP af. De Europese richtlijn die dit mogelijk maakt moet worden teruggedraaid.

SP wil dat justitiesamenwerking plaats vindt op basis van gemeenschappelijke afspraken. De EU moet zich in het algemeen uiterst terughoudend opstellen op het gebied van strafrecht. Er zijn nog steeds grote verschillen tussen de rechtssystemen van verschillende lidstaten; de SP vindt het daarom nu niet verstandig uit te gaan van wederzijds vertrouwen in elkaars rechtssysteem. Om het vertrouwen te vergroten, wordt er vaart gezet achter de vastlegging van minimumrechten voor verdachten.

SP vindt dat Nederland uit het Europees Openbaar Ministerie (EOM) moet stappen. Het EOM is een verdere stap in de richting van de ontmanteling van de nationale soevereiniteit op justitiegebied. Verdere uitbreiding van de bevoegdheden van het EOM wijst SP af. Zo lang Nederland nog niet uit het EOM is gestapt, mag deelname niet ten koste gaan van de nationale opsporings-, vervolgings-, en berechtingscapaciteit. Fraude met EU-gelden kan beter en

effectiever langs andere wegen worden aangepakt, bijvoorbeeld door subsidies aan frauderende landen stop te zetten.

Het Europees arrestatiebevel in haar huidige vorm biedt, volgens SP, onvoldoende garanties van de rechten van verdachten na uitwijzing naar een andere lidstaat. Nederland dient consequent te toetsen op garanties voor een eerlijk proces bij een uitwijzingsverzoek. Ook dienen inwoners van lidstaten die in een ander EU-land in hechtenis zitten, toegang te hebben tot advocaten die effectief opkomen voor hun belangen (iets waar de SP zich in het Europees Parlement met succes sterk voor gemaakt heeft in de afgelopen periode). Ook moet er een einde komen aan de praktijk dat een uitwijzingsbevel gebruikt wordt voor lichte vergrijpen, waarvoor het helemaal niet is bedoeld en waarvoor overdracht zonder rechterlijke tussenkomst een te zwaar middel is. Lidstaten krijgen daarom ook de mogelijkheid om te toetsen op opportuniteit.

De EU moet niet in de weg staan van een eventueel Nederlands besluit om softdrugs te legaliseren. Het legaliseren van softdrugs heeft veel voordelen ten opzichte van het verbieden ervan. Die afweging moet Nederland zelf kunnen maken.

Er dienen strenge voorwaarden te worden gesteld aan alle opslag en uitwisseling van informatie voor justitie- en politieonderzoek. Aan onderzoek dient altijd een concrete verdenking ten grondslag te liggen. Grootschalige opslag van informatie voor zogeheten datamining wijst SP af.

SP is voor Europese samenwerking om het toenemende probleem van de cybercriminaliteit te bestrijden.

12.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Als het aan de SP ligt verliest de Europese Commissie het recht van initiatief voor nieuwe wetgeving, maar gaat het initiatiefrecht naar nationale parlementen en naar het Europees Parlement.

De SP wil dat periodieke toetsing van lidstaten op basis van de Kopenhagencriteria plaatsvindt (met name dat een lidstaat stabiele instellingen moet hebben die de democratie, de rechtsstaat, de eerbiediging van de mensenrechten en respect voor minderheden waarborgen). Tegen lidstaten die niet langer voldoen aan die eisen, kunnen financiële sancties worden opgelegd en justitiële samenwerking opgeschort. In het uiterste geval moet het stemrecht en lidmaatschap (tijdelijk) ontnomen kunnen worden.

Volgens de SP moet er een Europees Huis voor de Klokkenluiders komen, waarin aan klokkenluiders bescherming op Europees niveau en zo nodig financiële en juridische bijstand geboden wordt.

De SP vindt dat fraude met EU-gelden kan worden aangepakt door subsidies aan frauderende landen stop te zetten.

De SP vindt dat inwoners van lidstaten die in een ander EU-land in hechtenis zitten toegang moeten hebben tot advocaten, die effectief opkomen voor hun belangen, wat positief is in het licht van een eerlijk proces.

De SP is tegen een dienst om nepnieuws aan te pakken en tegen uploadfilters, wat positief is voor de vrijheid van meningsuiting en de informatievrijheid.

13. VandeRegio & Piratenpartij

13.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN

Dit onderwerp wordt niet besproken in het verkiezingsprogramma.

13.2. DISCRIMINATIE

Dit onderwerp wordt niet besproken in het verkiezingsprogramma.

13.3. PRIVACY

VandeRegio & Piratenpartij pleiten voor een vrij internet in ruime zin, zowel voor de aanbieders als gebruikers. VandeRegio & Piratenpartij zijn tegen censuur op het internet. Het verwijderen van inhoud door geautomatiseerde filters of bedrijven is onacceptabel. Aanbieders kunnen niet verantwoordelijk gehouden worden voor de inhoud.

Massasurveillance door overheden is gevaarlijk. VandeRegio & Piratenpartij willen het verzamelen van data en het onveilig gebruik van data voorkomen. De EU moet stoppen met het doorgeven van persoonsgegevens van haar burgers naar landen die de mensenrechten niet in acht nemen. Daartoe dient controlesoftware te worden ingesteld.

VandeRegio & Piratenpartij zijn betrokken bij de e-Privacy verordening, zodat de omgang met gegevens gebeurt met geïnformeerde toestemming en bewustzijn van de burgers.

Naast een vrij internet pleiten VandeRegio & Piratenpartij voor open data: alle data dient beschikbaar te zijn voor publiek gebruik. De gegevens dienen beschikbaar gemaakt te worden voor het publiek, indien daartoe toestemming is gegeven. VandeRegio & Piratenpartij steunen de initiatieven voor het delen van gegevens tussen nationale overheidsdiensten op Europees niveau.

13.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN

Dit onderwerp wordt niet besproken in het verkiezingsprogramma.

13.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Dit onderwerp wordt niet besproken in het verkiezingsprogramma.

13.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

VandeRegio en de Piratenpartij zijn tegen (wettelijke) beperking van het internet zoals beperkingen gebaseerd op de aard van content, wat een gunstig effect kan hebben op de vrijheid om inlichtingen of denkbeelden te ontvangen of te verstrekken.

Zij willen daarnaast meer wetgevende bevoegdheden voor het Europees Parlement.

Ook willen VandeRegio en de Piratenpartij eenduidige wetgeving voor klokkenluiders ter bescherming van personen, die zaken die het algemeen belang dienen openbaar maken. Informatie over besluitvormingsprocessen moet volgens de Piratenpartij ook volledig openbaar worden.

14. Volt Nederland

14.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN

Dit onderwerp wordt niet besproken in het verkiezingsprogramma.

14.2. DISCRIMINATIE

Volt Nederland zet zich in tegen discriminatie op grond van geslacht, geaardheid, handicap, het uiterlijk, afkomst of geloof. Iedereen moet gelijke rechten en mogelijkheden geboden worden. Uiterlijk 2025 wil Volt Europa discriminatievrij maken. Bedrijven moeten verplicht worden om in 2025 vrouwen in het bestuur te hebben en te rapporteren over het verschil in beloning tussen mannen en vrouwen en hun verhouding binnen het bedrijf. Vrouwen moeten tot het eind van het eerste semester abortus kunnen plegen en anticonceptiemiddelen kunnen gebruiken. En iedereen moet kunnen trouwen.

Daarnaast vindt Volt dat discriminatie en geweld door de politie jegens minderheden gestopt moet worden. De publieke sector binnen de EU (zowel binnen lidstaten, als in de EU-instellingen zelf), moet zorgen voor meer diversiteit en gelijkheid binnen ondervertegenwoordigde groepen in hun organisaties. En ook zet zij zich in voor participatie en representatie van vrouwen binnen de EU.

14.3. PRIVACY

Volt wil openbaarmaking van de Europese software om de veiligheid van de Europese digitale infrastructuur te waarborgen. Hierdoor zal de afhankelijkheid van monopolistische softwarebedrijven verminderen en de Europese instituten krachtiger maken tegen datalekken.

14.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN

Volt wil de vluchtelingenstroom reguleren door een gemeenschappelijk EU vluchtelingensysteem op te zetten. Het Dublin systeem moet worden hervormd en worden aangevuld met een verdeelschema, die ook regelt dat er straffen en boetes worden uitgedeeld aan lidstaten die weigeren hun verantwoordelijkheid te nemen.

Het asielsysteem moet eerlijk, effectief en snel zijn, door EU richtlijnen uit te vaardigen die ervoor zorgen dat er kortere asielprocedures komen en dat er sociale, juridische en psychologische hulp is. Asielzoekers moeten vanaf dag 1 een baan kunnen krijgen, en hun vaardigheden moeten eerder en makkelijker worden herkend en erkend. Taalonderwijs moet aan iedere asielzoeker worden gegeven.

Volt vindt dat de rechten van asielzoekers en vluchtelingen moeten worden nageleefd, door het monitoren en bestraffen van lidstaten die inbreuk maken op deze rechten. Ook is Volt voor het beschermen van mensen in nood, door vluchtelingen voor hongersnood en klimaatmigranten ook als vluchtelingen onder Europees recht te scharen.

Zowel Europese als buitenlandse arbeiders moeten worden beschermd tegen de negatieve gevolgen van economische migratie, door een minimale harmonisatie toe te passen bij alle lidstaten, wat ervoor zorgt dat toegang tot de basis sociale, juridische en medische diensten gegarandeerd is. Europa moet een plek worden voor talent en innovatie, door het makkelijker en aantrekkelijker te maken om een expert-visum te krijgen, vooral als iemand een universitair diploma heeft van een lidstaat. Er moeten specifieke visa komen om tijdelijke buitenlandse arbeiders aan te trekken. Alle betrokken landen moeten profijt hebben van deze tijdelijke economische migratie, door alle partijen hierbij te betrekken.

14.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Volt wil de Europese interne veiligheid versterken door van Europol een echte politiemacht te maken die grensoverschrijdende misdaden, terrorisme en cybersecurity mag bestrijden. Ook wil Volt een Europese inlichtingendienst. De financiering van deze plannen kan plaatsvinden doordat de nationale budgetten omlaag kunnen, omdat Europol een aantal zaken van de nationale politiemachten kan overnemen.

Volt wil corruptie terugbrengen door de financiering van projecten met Europees geld afhankelijk te maken van de nationale inzet om corruptie tegen te gaan. Als er weinig corruptie is of de corruptie wordt succesvol teruggedrongen, moeten deze landen worden beloond door extra financiering of begunstigende voorwaarden. Landen waar corruptie aan de orde van de dag is of waar corruptie stijgt, krijgen minder financiering.

Het Europees bureau voor fraudebestrijding (OLAF) moet een ruimer mandaat krijgen en zich gaan richten op beleidsbeïnvloeding en het illegaal beïnvloeden van publieke spelers. Ook moet de Europese Ombudsman de mogelijkheid krijgen om corruptiezaken die spelen in lidstaten aan te brengen bij het Europees Openbaar Ministerie (EOM). De Europese Ombudsman zou ook de nationale Ombudsmannen moeten leiden. Het EOM moet als taak krijgen het bestrijden van corruptie in alle vormen. Deelname aan het EOM moet daarom verplicht worden.

14.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Volt vindt dat het Europees Parlement de bevoegdheid tot het doen van initiatiefwetsvoorstellen moet krijgen.

Volt wil strikte regelgeving die overheden beperkt in hun mogelijkheden om openbaarmaking van vertrouwelijke informatie in het algemeen belang te bestraffen.

Europese financiering van projecten moet volgens Volt afhankelijk worden gesteld van anti-corruptiemaatregelen in de betreffende lidstaat. Corruptie moet worden tegengegaan door toekenning van extra bevoegdheden aan het Europees Openbaar Ministerie en de Europese Ombudsman.

15. VVD, (fractie ALDE)

15.1. NALEVING MENSENRECHTEN ALGEMEEN

VVD wil geen toetreding van Turkije tot de EU. Dit land beweegt zich al jaren in de verkeerde richting als het gaat om mensenrechten en vrijheden. Door deze beweging schort Europa de pre-accessiefondsen voor Turkije ook op.

15.2. DISCRIMINATIE

VVD vindt dat iedereen vrij moet zijn om zichzelf te zijn. Het beschermen van minderheden en LHBTI's is van fundamenteel belang. Inwoners in heel Europa moeten de ruimte hebben om LHBTI-evenementen, zoals een Pride, te organiseren. Nationale en lokale politie- en veiligheidsdiensten beschermen organisatoren en deelnemers bij deze activiteiten.

Werknemers, die in een andere lidstaat gaan werken, krijgen naar nationale maatstaven betaald.

15.3. PRIVACY

Vrij verkeer van data wordt, volgens VVD, een vijfde vrijheid in Europa (naast goederen, diensten, personen en kapitaal). Europa neemt barrières weg, zoals eerder door de afschaffing van roaming-tarieven. Mensen zijn de hele dag online, bewust en onbewust. Privacy is hierbij van fundamenteel belang. Ieder persoon kan bewust kiezen welke data wordt gedeeld met vrienden, bedrijven en de overheid. Op een duidelijke en eenvoudige manier. Er komt één plek waar ieder persoon kan aangeven welke data mag worden gedeeld, met wie en met welk doel. Hiermee krijgt iedereen een eigen data-ID. Omdat de meeste websites en apps internationaal zijn, zijn afspraken op Europees niveau nodig.

Het wordt eenvoudiger om persoonlijke gegevens te vernietigen. Wanneer nu iets op internet komt, staat het daar in principe voor altijd. Soms heeft iemand spijt dat informatie openbaar is, of heeft een bedrijf of persoon andermans data onterecht gedeeld. Ook komen er duidelijkere regels over de rechten van nabestaanden over persoonlijke gegevens.

VVD pleit voor een duidelijke klachtenprocedure voor verkeerd gebruik van persoonlijke gegevens. Indien een bedrijf persoonlijke data onrechtmatig gebruikt of deelt, is vaak onduidelijk hoe mensen een klacht kunnen indienen. Grote bedrijven en organisaties moeten een procedure inrichten voor gebruikers om dit soort klachten in te dienen en schade te verhalen.

VVD wil dat maatschappelijke data beschikbaar is voor innovatie. Voorbeelden hiervan zijn data die overheden verzamelen over mobiliteit en energieverbruik. Door deze data beschikbaar te stellen aan bedrijven en kennisinstellingen kunnen zij nieuwe ideeën ontwikkelen.

De VVD wil investeren in de nationale cybercapaciteit en op Europees niveau intensiever samenwerken. Europa zet brede sancties in tegen daders van digitale aanvallen. Ook zet Europa een platform op voor contraspionage, die staten als dader kan identificeren.

15.4. MIGRATIERECHT EN VREEMDELINGEN

De VVD wil grip op migratie en een einde maken aan illegale migratie. Iedere vluchteling heeft recht op een veilige plek, bij voorkeur dichtbij huis. De VVD pleit voor opvang in de regio van herkomst. Dit wordt financieel ondersteund en waar nodig wordt de regio ontlast door vluchtelingen tijdelijk op een legale manier naar Europa te laten komen. Mensen die hier illegaal komen worden teruggestuurd en krijgen een inreisverbod. De Europese grenswacht neemt de bewaking van buitengrenzen over als een land dit niet op orde heeft. Zo wordt de prikkel weggenomen voor gevaarlijke overtochten en wordt mensensmokkel bestreden.

Uitgeprocedeerde asielzoekers die niet in Europa mogen blijven en weigeren te vertrekken, moeten volgens VVD kunnen worden gestraft. De mogelijkheid om illegalen in vreemdelingenbewaring te stellen worden verruimd.

Ieder land blijft zelf verantwoordelijk voor de bewaking van de buitengrenzen, het controleren van paspoorten en het registreren van personen die asiel aanvragen. Als een lidstaat de buitengrenzen niet goed bewaakt, neemt Frontex het over. De Europese Commissie laat onafhankelijk monitoren of landen hun buitengrenscontroles voldoende uitvoeren.

Europa zet gezamenlijk operaties op met doorreislanden om mensensmokkel te bestrijden. Deze criminelen moeten op internationale sanctielijsten komen te staan.

VVD vindt dat Europa handel en ontwikkelingssamenwerking in moet zetten als onderdeel van migratieovereenkomsten met veilige landen. Dit wordt vooral ingezet om opvang in de regio te financieren en daar asielprocedures in te richten. Voor deze landen worden handelsbelemmeringen weggenomen, zodat bedrijven meer banen creëren. Ook worden meer visa verstrekt om te studeren en te werken. Handel is de meest effectieve manier om bedrijven te stimuleren en jongeren kansen te bieden. Europa vermindert tarieven en bureaucratische belemmeringen. Daarnaast bepaalt ieder Europees land of het tekorten op de arbeidsmarkt tijdelijk kan opvangen met migranten. Deze arbeidsmigranten worden geselecteerd op relevante vaardigheden en keren bij een veranderende arbeidsmarkt weer terug naar hun thuisland.

15.5. STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

De VVD zet in op Europese afspraken om de terugkeer van uitgereisde terroristen te voorkomen. Ze wil de mogelijkheid om uitgereisde IS-strijders uit andere Europese landen ongewenst te verklaren verruimen.

Online jihadisme wordt streng aangepakt. Veiligheidsdiensten en politie werken met internet- en social mediabedrijven tegen online jihadisme. Zij stellen hiervoor gezamenlijke afspraken en protocollen op. Zo moeten nieuwe IS-accounts, -websites en -boodschappen binnen 30 seconden offline zijn gehaald.

Europa treedt op tegen haatimams en ongewenste buitenlandse beïnvloeding. Zij komen op een zwarte lijst en komen Europa niet in. De VVD werkt samen in Europa om te zorgen dat religieuze instellingen geen financiering ontvangen uit onvrije landen zonder godsdienstvrijheid. Hierbij gaat speciale aandacht naar salafistische moskeeën.

Europa ondersteunt landen om nationale veiligheidsdiensten, politie en openbaar ministerie te versterken. Waar de kwaliteit van nationale diensten onvoldoende is, stelt Europa experts en middelen ter beschikking om dit te versterken. Voorwaarde voor steun is het effectief terugdringen van corruptie. Europa investeert in diensten die extra kosten maken om snel informatie uit te wisselen.

LHBTI's worden beschermd tegen geweld en discriminatie. Nationale en lokale politie- en veiligheidsdiensten beschermen organisatoren en deelnemers van LHBTI-evenementen.

Politiediensten moeten, volgens VVD, makkelijker over de grens kunnen werken. Net als met de Benelux sluit Nederland met meer landen verdragen over de bevoegdheden van politiediensten op buitenlands grondgebied. Zo kunnen agenten ook over de grens criminelen achtervolgen, opsporen en verhoren.

Inzicht in buitenlands bewijsmateriaal wordt versterkt, met name elektronisch bewijs uit andere lidstaten zoals emails en tekstberichten. Ook zijn afspraken nodig over toegang tot buitenlandse DNA-databanken.

Bewaartermijnen voor data worden verlengd. Een nieuwe dataretentiewet met de juiste privacywaarborgen is noodzakelijk.

De aanpak van witwassen, fraude en belastingontduiking krijgt meer prioriteit, vindt de VVD. Verdachte geldstromen zijn vaak een ingang om zware criminaliteit en terrorisme op te sporen. In Europa werken politie- en opsporingsdiensten nauwer samen met banken, belastingdiensten en fiscale opsporingsdiensten. Deze zijn verplicht verdachte transacties te melden en worden hieraan gehouden.

Tegen mensensmokkelaars treedt de EU hard op. Europa moet gezamenlijk operaties opzetten met doorreislanden om mensensmokkel te bestrijden. De mensensmokkelaars moeten op internationale sanctielijsten gezet worden. NGO's en andere organisaties die illegale overtochten faciliteren worden hiervoor bestraft.

Europa identificeert en bestraft daders van cyberaanvallen. Om criminelen strafrechtelijk te vervolgen verruimt Europa de toegang tot digitaal bewijs in het buitenland. Ook zet Europa

een platform op voor contraspionage, die staten als dader kan identificeren. Europa treedt hard op tegen daders en zet hierbij breed sancties in.

15.6. VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

De VVD wil dat lidstaten, die zich niet aan afspraken rondom onder meer democratie en rechtsstaat houden, minder geld ontvangen uit structuur- en cohesiefondsen. Ook wil de VVD lidstaten financieel verantwoordelijk houden voor de aanpak van fraude en corruptie: strenger controleren of Europees geld niet in verkeerde handen terecht komt en indien er sprake is van fraude of corruptie ontvangt een land minder geld uit Europa.

Toetreding van Turkije tot de EU is voor de VVD niet aan de orde: omdat het land al jaren in de verkeerde richting beweegt als het gaat om mensenrechten en vrijheden wil de VVD de pre-associatiefondsen voor Turkije opschorten.